

“Viņiem ir, ko rādīt!”

Viļakā. Koncertu noslēdza soliste Dagmāra Laicāne ar Aiņa Šaicāna dziesmu “Maza, maza latvju zeme.”

Edgars Gabranovs

Sestdien autovadītājiem, dodoties uz pirmo Viļakas novada autoru dziesmu koncertu “Mūsu dziesma”, bija jāreķinās ar gaidīšanu pie luksoforiem. “Nu gluži kā lielpilsētā,” sprieda nepacietīgākie. “Labs nāk ar gaidīšanu,” šķiet, nodomāja citi. Un nekļūdījās...

9.jūlija laikrakstā “Vadugums” pasākuma organizators un idejas autors Māris Lāpāns secināja, ka, viņaprāt, līdz šim neviens nav apkopojis vietējo cilvēku devumu sabiedrībai, tāpēc radusies doma izveidot koncertprogrammu ar to autoru darbiem, kuri dzīvo Viļakas novadā, vai arī saknes nāk no tā. Izrādījās, ka šādu cilvēku nav mazums, par ko pārliecinājās koncerta apmeklētāji. Mūziķis Vilis Cibulis taujāts, kā vērtē rosinājumu vienuviet saaicināt Viļakas puses dziesmu autorus, atzina, ka priecājas par Māra ideju: “Turklāt koncertā izpildīja arī Aiņa Šaicāna un Ilgvara Čigurova dziesmas, kuri uz mums jau noraugās no mākoņa maliņas. Mani patiesi valdzina šis kopā sanākšanas formāts – gan tie, kuri paši spēlē, gan tie, kuru dziesmas spēlē. Raudāšu, ja šis pasākums neturpināsies. Mūsu autori nav nekādi viendienīši – viņiem ir, ko rādīt! Sirds šodien gavilē...”

Arī dziesmu autore Sandra Mežore, kuras dziesmas izpildīja pazīstamais duets Inga un Normunds, neslēpa, ka ir emocionāli saviļņota: “Lai arī ir drēgns, sirdī jaušams siltums.

Vienmēr ir patīkami atgriezties savā novadā, savās dzimtajās vietās. Doma sapulcināt esošos un bijušos Viļakas puses ļaudis ir kolosāla, jo cilvēki taču vēlas redzēt un dzirdēt, kas notiek tepat, tostarp arī to, ko dzīvē sasnieguši viņiem mazāk vai vairāk pazīstami cilvēki.” Arī Ēriks Matisons no Cēsīm atgādināja, ka savulaik dzīvojis Rekovā: “Es nemaz nedrīkstu stāstīt, kādas blēņas darījām pirms 40 gadiem. Ieliksi cietumā... Interesantākais ir tas, ka tie toreizējie razbainieki ir dzīvē daudz ko sasnieguši. Kādi secinājumi? Nebariet savus bērnus, nebariet.” Lūgts atklāt, viņš sevi pozicionē kā latgalieti vai vidzemnieku, Ē. Matisons paskaidroja, ka Cēsis dzīvo kopš 1986.gada: “Vairāk jūtos kā latgalielis, kaut arī esmu dzimis Cēsīs. Šai pusē ir mani senči. Man ir dziesma, kas saucas “Veltījums”. Man bieži jautā, kurai meitenei vai kurai sievietei tā ir veltīta? Atbildu, ka tā ir mana vismīļākā sieviete – Māte Latgale.”

Pēc koncerta Māris Lāpāns, atklājot iespaidus, neslēpa, ka jūtas aizkustināts: “Ļoti saviļņots. Liekas, ka izdevās tas, ko plānoju.” Jautāts, kas gaidāms nākamgad, viņš atjokoja, ka vienmēr var uzdot provocējošus jautājumus: “Idejas rodas un transformējas. Nelikšos mierā - viens izlēciens gadā noteikti būs! Kur? Patiesi nezinu. Viļaka saka, ka mani ar izlēciemiem ļoti gaida. Radiet un klausieties dziesmas. Tas mūs padara skaistākus, turklāt ne tikai lēkājiet un dejojiet, bet ieklausieties dziesmu vārdos. Tur bieži vien var atrast tādas lietas, par kurām nereti pat nenojaušam.”

* Turpinājums 4.lpp.

Īsziņas

Seminārs kopienai

7.augustā Viļakas novada pašvaldībā no plkst. 11.00 līdz 14.00 ikviens interesents aicināts uz semināru “Sadarbība un radošums Manā un Tavā kopienā”, kuram rūp savas kopienas teritorijas attīstība. Būs iespēja satikt un iepazīt Alūksnes, Apes un Balvu novadu nevalstisko organizāciju darbības un sadarbības aktivitātes.

Lauku labumu tirdziņš Balvos

10.augustā Balvos, laukumā pie Balvu un Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu tirdziņš.

Izlozēs Čeku loterijas balvas

Valsts ieņēmumu dienests atgādina, ka pirmās Čeku loterijas balvas izlozēs 11.augustā. Tās laikā tiks noskaidrots gan tas, kuri Čeku loterijas dalībnieki būs laimējuši naudas balvas, gan arī Padziļinātās

sadarbības programmas dalībnieku sarūpētās papildu balvas. Jūlija izlozei dažādas balvas pieteikuši 14 uzņēmumi, augusta izlozei, kas notiks šī gada 11.septembrī - 15 uzņēmumi. Šobrīd jūlija izlozei ir reģistrēti jau 1617003 attaisnojuma čeki un tos iespējams reģistrēt vēl līdz šī gada 5.augusta pusnaktij.

Kura ir dzimtā valoda?

2017. gada nogalē 60,8% Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju dzimtā valoda bija latviešu, - liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. Vidzemē 89,2% iedzīvotāju dzimtā valoda ir latviešu, Kurzemē - 76,4%, Pierīgā - 75,2%, Zemgalē - 72,8%. Latgalē un Rīgā mazāk nekā 50% iedzīvotāju dzimtā valoda ir latviešu (attiecīgi 41,4 un 43%).

Nākamajā
Vadugunī

- **Pārsteidz ar radošu ideju**
Konkurss par labāko lauku torti

- **Uzņēmums izsludināts pārdošanai**
Kā klājas uzņēmējai laukos?

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Atvaļinājums – viens no strādājoša cilvēka gaidītākajiem notikumiem, kuru katrs pavada pēc saviem ieskatiem. Viens jau pusgadu iepriekš izplānojis ceļojumu, otrs sarēķinājis tāmes kārtējam dzīvokļa vai mājas remontam, bet vēl kāds jau atkal nopircis biļeti uz Norvēģiju, lai dotos peļņā. Tur biju arī es, un jutos pārsteigta vienā mazā lauku nostūrītī atkal satiekot tik daudz balveniešu, kuri atbraukuši pastrādāt. Iemesli, kādēļ mūsējie tur brauc, ir dažādi. Kādam tā ir iespēja izvēdināt galvu no stresa pilnās ikdienas, cits izmanto iespēju izbaudīt Norvēģijas pasakaino dabu, bet vēl kādam vienkārši apnikusi rutīna. Un kādēļ gan to neapvienot ar iespēju nopelnīt, lasot zemenes vai avenes? Norvēģu darba devēji par latviešiem priecājas vienmēr, uzsverot, ka mēs ļoti strādīga un apzinīga tauta, bet tai pat laikā neizpratnē groza galvas, kad uzzina, ko savā zemē darām ikdienā. Tie nebūt nav cilvēki, kuri Latvijā strādā ar lāpstu, jo citu darbu vienkārši nevar atrast. Tās ir skolotājas, pārdevējas, studentes, valsts iestāžu darbinieces – vārdu sakot, izglītoti un inteligenti ļaudis. Katru reizi, kad atbraucu no šīs skaistās zemes, domāju, - kādēļ mūsu čaklajiem un darbīgajiem cilvēkiem jābrauc piepelnīties citur? Kādēļ, apzinīgi strādājot, nevar saņemt atbilstošu algu tepat uz vietas? Kādēļ citur var, bet pie mums nē? Tik daudz 'kāpēc', bet atbildes diemžēl nav... Joprojām!

Latvijā

Iekšlietu ministrs "melnajā sarakstā" iekļāvis 47 ārzemniekus. Kopš valdības izveidošanas 23. janvārī iekšlietu ministrs Sandis Ģirģens (KPV LV) Latvijai nevēlamo personu sarakstā iekļāvis 47 ārzemniekus, līdz ar to viņiem ieeļošana valstī ir liegta. Ministrs šādus lēmumus pieņēmis, balstoties uz valsts drošības iestāžu sniegto informāciju. Saskaņā ar Imigrācijas likumu, iekšlietu ministrs lēmumu par personas iekļaušanu šajā sarakstā var pieņemt tikai pēc kompetentas valsts iestādes atzinuma. Kompetentās valsts iestādes šajā jautājumā ir Valsts drošības dienests, Satversmes aizsardzības birojs, Militārās izlūkošanas un drošības dienests un Valsts policija.

Vērienīgi atzīmēs "Baltijas ceļa" jubileju. Latvijā ar vairāk nekā 60 pasākumiem svinēs "Baltijas ceļa" 30 gadu jubileju, kad aptuveni divi miljoni Latvijas, Lietuvas un Igaunijas iedzīvotāju sadevās rokās un izveidoja cilvēku ķēdi no Tallinas caur Rīgu līdz Viļņai. Jubilejas svinību kulminācija gaidāma no 22. augusta līdz 24. augustam - "Baltijas ceļu" izbrauks īpašā velobraucienā un ar senajiem spēkratiem, daudzviet skanēs Atmodas laika un mūsdienu latviešu, arī igauņu un lietuviešu mūzika, varēs skatīties Baltijas valstīs tapušas filmas, izstādes un iesaistīties akcijās. "Baltijas ceļa" gadadiena tiks atzīmēta arī daudzviet pasaulē.

Par spīti bažām, reforma tāpat būs. Administratīvi teritoriālās reformas kontekstā pašvaldību pārstāvjiem lielākās bažas ir par pakalpojumu pieejamību, autoceļu infrastruktūru un pārstāvību, - atzinis vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Juris Pūce (AP). Pēc aizvadītajām sarunām ar pašvaldību pārstāvjiem ministrs atzina, ka lielākā daļa no tiem ir pauduši iebildumus pret iecerēto reformu. Tas nenozīmē, ka reforma nenotiks, bet paustās bažas un priekšlikumi, protams, tiks izvērtēti. Lielākās bažas reformas kontekstā ir par to, vai un cik ērti iedzīvotājiem jaunajā administratīvi teritoriālajā iedalījumā būs pieejami visi nepieciešamie ikdienas pakalpojumi, sliktā ceļu infrastruktūra, kā arī tas, vai jaunajā teritoriālajā iedalījumā tiks vienmērīgi nodrošināta visu pašvaldības iedzīvotāju pārstāvība.

No nākamā gada dūmu detektors būs obligāts! Dūmu detektoru esamību Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) vispirms pārbaudīs tajos mājokļos, par kuriem būs sūdzības vai būs notikuši ugunsgrēki. No nākamā gada 1. janvāra gan privātmājās, gan dzīvokļos būs jābūt uzstādītiem autonomiem ugunsgrēka detektoriem, kas reaģē uz dūmiem, bet privātmājas papildus jānodrošina ar ugunsdzēsības aparātu. VUGD rīcībā esošā statistika liecina, ka lielākajā daļā gadījumu, kad ugunsgrēkos gāja bojā vai cieta cilvēki, dūmu detektori nebija uzstādīti.

/No www.delfi.lv, www.lsm.lv, www.apollo.lv/

Labie darbi kapsētā

Ieceres cer īstenot līdz svečiņu vakaram

Maruta Sprudzāne

Arvien sakoptākas un acij tikamākas veidojas kapsētas Rugāju novadā. Labie darbi izdodas ar atsaucīgu cilvēku iniciatīvu un novada pašvaldības atbalstu. Pārkārtojumus piedzīvo Vārnienes kapsēta.

Vārnienes kapsētā neoficiālas kapu apsaimniekotājas pienākumus uzņēmusies balveniete Zinaida Seikstule. Tas noticis pēc viņas pašas vēlmes arī tādēļ, ka šeit guldīti viņas tuvinieki un mīļais dēls, taču priecē arī sadarbība ar atsaucīgiem līdzcilvēkiem. Jūlijā kapsētā notikušas lielas pārvērtības. Te uzlikts jauns paneļžogs 250 metru apkārtnē, kura iegādei un uzstādīšanai izlietoti ne vien Zinaidas personīgie līdzekļi, bet arī cilvēku ziedojumi un sponsora ievērojams dāvinājums. Notika talka, bija noorganizēta tehnika, vietējie cilvēki nojauca veco žogu un pēc tam uzlika jauno. Taču ar žoga uzlikšanu darbi nebeidzas. Vēl padomā ierīkot darbarīku novietni un nojumi. Ir atvests novietnes dēļu karkass. Zinaida atklāj, ka tuvākajā laikā ir mērķis uzlikt arī jaunas kāpnes kapu centrālajā ieejā. Visiem šiem darbiem vajadzīgi līdzekļi, tādēļ kapu apsaimniekotāja aicina piederīgos būt atsaucīgiem un ziedot savu artavu kopējās lietas labā, kuri to vēl nav spējējuši izdarīt. Zinaida atklāj, ka līdz šim atsaucība bijusi dažāda. Viņu pārsteidz, ka ievērojamas summas kapsētas labiekārtošanai ziedojuši cilvēki no Rīgas un Cēsīm, kuriem Vārnienes kapos tuvinieku nav.

Kopēja darba rezultāts. Jaunais žogs uzlikts visapkārt kapsētai. Kapsēta ir neliela un sakopta. Te dus sabiedrībā pazīstamu cilvēku tuvinieki - kā ministra Jāņa Bordāna vecmamma, Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības valdes priekšsēdētāja radinieki.

Darbi turpinās. Kapu apsaimniekotāja cer, ka rudens pusē svečiņu vakarā viņa varēs pastāstīt par kapsētas labiekārtošanas darbiem, to izmaksām un pateikt paldies līdzcilvēkiem par sapratni un atbalstu.

Kuplina "zaļos tirdziņus"

Laiks groziem!

Ingrīda Zinkovska

Pirmie jaunie kartupeliši jau nobaudīti un laiks nopietnākam ražas cēlienam. Augusts, septembris un, skat, rudens klāt! "Cilvēki aizvien biežāk sāk jautāt pēc groziem, kuros lasīt kartupeļus vai novākt ābolus," saka grozu pinējs ĀDOLFS LEIŠAVNIEKS no Medņevas.

Pīt no stieplēm grozus Ādolfs sācis jau tajos tālajos laikos, kad atnācis no armijas un dzīvojis Kubulu pagastā. Ģimenei bija dārzs, stādīja kartupeļus, tos vajadzēja kaut kur lasīt. Tad nebija problēma ar alumīnija vadiem, lai gan mazāk bija laika pašam procesam. Tagad grozu pišanai laika atliek vairāk, jo algotu darbu viņš nestrādā. Grozus Ādolfs pin pa ziemu, bet vasarā, jo sevišķi uz rudens pusi, apbraukā vietējos tirdziņus, lielākoties bijušā Balvu rajona robežās. "Reizi gadā aizbraucu uz tirdziņu bānīša svētkos Stāmerienā, vēl uz Kārsavu, bet vairāk bijušā rajona robežās - uz Tilžu, Rugājiem, Žiguriem, Balviem," viņš saka.

Pīt stieplu grozus ir "tīrs" roku darbs. Pa dienu var nopīt divus lielos grozus. Grozus pin no cinkotās stieples, ko iegādājas veikalā Kubulos. "Nekāda lielā peļņa jau nesanāk, jo stieple ir diezgan dārga, arī grozu nevajag jaunu katru gadu. Nopirki, un pietiek gadu gadiem. Man tas lielākoties tāds vaļasprieks," secina vīrietis. Lai gan pīt pamudina arī pieprasījums. Reiz tirdziņā Ādolfam pienācis kāds vīrietis, kurš jautājis, vai nav grozu bērniem. Vīrietim ģimenē trīs bērni, jāmaca viņiem strādāt, tādēļ kartupeļu lasīšanai vajag mazākus groziņus. Kāds cits pircējs pasūtījis prāvāku, ista vīriēša cienīgu grozu. Tā nu Ādolfs pin četrus veidu grozus - trīs veidu pieaugušajiem un bērniem. No trim veidiem pieaugušo grozu ir gan lielāki, ar kuriem doties vagā, gan mazāki, ar kuriem dārzenus atnest no pagriba pusdienu pagatavošanai (protams, tas atkarīgs no ēdāju skaita). Pircēji atklājuši, ka grozos glabā dārzenus - burkānus, bietes - no grauzējiem. Grozus piekarina pie griestiem, kur peles tiem

Grozus pinējs. Lai gan laukos ienākusi tehnika, tomēr mazdārziņos ražu joprojām novāc pa vecam - kartupeļus lasa ar rokām grozā vai spainī. Pat šķirojot lielākos liek vienā, bet mazākos bumbuļus otrā traukā.

netiek klāt, pie reizes arī dārzeni vēdinās.

Jautāts, vai nav padomā pīt arī malkas grozus, vīrietis izsakās noliedzoši. "Man prasīja, lai uztaisu, bet tur vajag arī metināt, lai grozs būtu kvalitatīvs. Pamēģināju vienu sataisīt, bet neizskatījās labs. Nekvalitatīvu darbu es negribu," pinējs neslēpj savu viedokli.

Kāda loma mūsdienās ir reliģijai?

Viedokļi

Kurp ej, cilvēce?

ANDREJS BUŽS, balvenietis

“Vaduguns” lasītāji zina, ka laikraksta lappuse “Viedokļi” tiek veidota no diviem pretējiem viedokļiem. Kāpēc šoreiz vienu no viedokļiem pārstāvēšu es? Domāju, redakcijai zināma mana zinātniskā pasaules sapratne un, protams, arī domas par reliģiju, jo par to esmu diezgan plaši rakstījis mazdēlam veltītajā

grāmatā “Testamentā... Modus vivendi”. Tomēr šie jautājumi ir tik plaši un svarīgi visai cilvēcei ar tās daudzajām, atšķirīgajām reliģijām, sektām, ‘gaišreģiem’, ka cerēt, ka nelielā viedokļu apmaiņā avīzē mainīs kāda cilvēka domāšanu, ir naivi. Un tomēr! *Vadugunieši* malači – uzdrošinās mūsu vēl krietnā mērā reliģizētā novadā organizēt kaut nelielu šādu domu apmaiņu. Ņemot vērā, ka grāmatā “Testamentā... Modus vivendi” izklāstītās domas par ticību neesmu mainījis, man šeit par tām vien atliek izteikt savus dažus atzinumus šodienas skatījumā.

Plaisa starp ticīgo un neticīgo pasauli palielinās. Zemēs, īpaši tajās, kur reliģija atdalīta no valsts varas un skolās māca zinātnisko pasaules sapratni, jaunatni ar reliģisko opiju grūti apmāt. Manuprāt, palielinās arī ticīgo skaita starpība starp kristiešiem un citu reliģiju pārstāvjiem, jo kristiešiem sarūk bērnu dzimstība. Tajā pašā laikā pasaulē rodas arvien jaunas sekas, kurās iesaistās miljoniem cilvēku. Tas mūsdienās tikai apliecina seno patiesību - kur reliģija, tur business. Tāpat reliģiju loma valstu politikā joprojām paliek ļoti svarīga. Pasaules ekonomiskā krīze turpi-

nās. Reliģiju, mistikas, nākotnes zilēšanas ietekme sabiedrībā, kā zināms, vienmēr pastiprinās karu un juku laikus. Cilvēki zaudē ticību dzīves jēgai un cer ar reliģijas palīdzību nodrošināt laimīgu, mūžīgu aizkapa dzīvi.

Vai mūsdienās katoļticība mainās? Jā, bet ļoti, ļoti minimāli un lēni. Piemēram, Vatikāns uzdrošinājies atklāti saukt pie atbildības seksā, netiklībā pieķertos pat augsta ranga darbiniekus. Tāpat tagadējais pāvests izmainījis lūgšanas “Tēvs, mūsu” vārdus... Lai vai kā, nacionālo un reliģisko piederību visos laikos pasaules ‘faraoni’ izmantojuši kā tautu sarīdīšanas ieročus. Daudzi krusta kari notikuši zem krusta simbolikas. Piemēram, Ādolfs Hitlers lika uz savu karavīru vidusjostu metāla sprādzēm izveidot uzrakstu ‘Gott mit uns’ (tulkojumā no vācu valodas – Dievs ar mums). Un tad šādi karotāji (Dieva vārdā!) kļūst par vilkačiem... Šajā sakarā atceros kādu pazīstamu sievieti, kura padomju laikā, reliģiskas ticības apmāta, kopā ar akmeņkali brauca uz radnieku kapiem un lika meistaram uz visiem pieminekļiem, uz kuriem nebija krusta, to iekalt. Protams, tas tika darīts Dieva vārdā un viņam par patikšanu.

Varu būt gandarīts, ka savu ilgo mūžu esmu nodzīvojis bez reliģiskiem pinekļiem. Kā to spēju izdarīt, stāstu savā grāmatā “Testamentā... Modus vivendi”. Man par to jāpateicas saviem vecākiem, mīlestībai pret zinātniskajām grāmatām, padomju skolai un manai sievai, kura bija brīva no dievu meklēšanas un mistikas.

Fakti

- Pēc piekritēju skaita lielākās reliģijas pasaulē ir kristietība (ap 2,2 miljardi piekritēju), islāms (ap 1,6 miljardi piekritēju) un hinduisms (aptuveni 1 miljards piekritēju);

- Nevalstiskā un nekomerciālā sabiedriskās domas izpētes centra “Pew Research Center” pētījums “Pasaules reliģiju nākotne un to attīstības prognoze 2010-2050” dati liecina, lai gan lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju uzskata sevi par kristiešiem, tajā pašā laikā Latvija ir astotajā vietā to valstu starpā, kur ir lielākais iedzīvotāju skaits, kas nesaista sevi ar kādu no reliģijām;

- Pēc pētījuma centra prognozēm, arī 2050.gadā Latvija joprojām būs to valstu desmitniekā, kuru iedzīvotāji pārsvarā nesaistīs sevi ar kādu no reliģijām. Šādu cilvēku varētu būt 45,1%. Turklāt kristietība aizvien paliks dominējoša ar 54,3%, bet musulmaņu īpatsvars pieaugs nebūtiski - līdz 0,4%.

Ticība pamazām kļuva stiprāka

AIJA PUTNIŅA, Balvu Sakrālās kultūras centra vadītāja

Katram cilvēkam ceļš pie Dieva ir ļoti individuāls. Arī man tas nāca pakāpeniski. Vecāki bija parūpējušies, lai es būtu apguvusi katoļticības pamatus, būtu iestiprināta. Vairāk nekā pirms trīsdesmit gadiem laulājos baznīcā, un par to esmu pateicīga savai vecmāmiņai, jo viņa tajā laikā ļoti uzstāja. Tikai tagad, kad laulībā ir nodzīvoti vairāk nekā 30 gadi, saprotu, cik svarīgi ir diviem cilvēkiem iesākt kopīgu dzīves ceļu ar Dieva svētību.

Bieži esmu domājusi, kā es dzīvoju apmēram pirms 25 gadiem, kad baznīcu apmeklēju tikai lielajos svētkos - Lielā un Ziemas-svētkos. Tagad, ja iespējams, Svēto Misi apmeklēju katru dienu. Atbilde ir vienkārša - Dievs ir pacietīgs, labvēlīgs un žēlsirdīgs. Viņš mani un manu ģimeni sargāja, saudzēja un gaidīja manu atgriešanos. Manā dzīvē ir bijušas arī vairākas situācijas, kuras viennozīmīgi palīdzēja atrisināt Dieva aizbildniecība un gādība.

Ticot Dievam, manuprāt, var tikai iegūt. Vienmēr zinot, ka Viņš Tevi nekad nepievils, vienmēr gaidīs un neatstās vienu. Īpaši tiekam aicināti sākt ar sevi, piedomājot, kāda ir mana rīcība tādā vai citādā situācijā, ko es runāju, ko es domāju utt.? Vai mana rīcība neaizvaino citu, vai es nerunāju sliktu par otru un citas lietas? Pievērsoties ticībai, zaudēt var tikai sliktos ieradumus, “draugus”, kuri, izrādās, nemaz nav draugi.

Kurai ticības konfesijai pieder, manuprāt, nav lielas nozīmes. Svarīgi, kādas ir cilvēka morālās un ētiskās pamatnostādnes.

Man grūti atbildēt uz jautājumu, vai reizēm cilvēki neiet uz baznīcu modes pēc, tāpēc, ka vairums to dara? Ar mani tā nekad nav bijis. Bet esmu dzirdējusi sakot: “Ko citi cilvēki padomās?!” Tad man šiem cilvēkiem gribas teikt, ka galvenais ir nevis, ko citi cilvēki do-

mās, bet gan, lai sirdsapziņa ir tīra Dieva priekšā, tad arī visas lietas pašas sakārtosies agrāk vai vēlāk.

Ļoti dīvains ir uzskats, ka reliģija un baznīca ir zināma veida business. Pieļauju, ka tādu domu var izteikt tikai tie, kuri nekad nav apmeklējuši baznīcu. Ne par laulībām, ne par bērēm, ne par kristībām nav noteiktas nekādas maksas. Ja paši cilvēki vēlas ziedot, tad tā jau ir viņu pašu vēlēšanās palīdzēt uzturēt baznīcu.

Par to, cik bieži jāapmeklē baznīca, varu spriest tikai pēc savas pieredzes. Ja kādreiz dievnamu apmeklēju tikai vecāku un vecvecāku mudināta, tad šobrīd tā ir mana ikdienas nepieciešamība. Mums taču katram gribas satikties un uzturēties kopā ar sev tikamiem līdzcīvēkiem. Tā man ir arī ar Baznīcu. Katru rītu, kad vien ir iespējams, vienu stundu pavadu baznīcā Svētajā Misē, kur pateicos Dievam par visām saņemtajām žēlastībām, uzticu Viņam savus ikdienas darbus un savu ģimenes locekļu gaitas, kā arī pieņemu pašu Jēzu zem maizes zīmēm. Domāju, ka ne vienmēr baznīcas apmeklējuma biežums norāda uz ticības dziļumu. Protams, katra kristieša pienākums ir vienu dienu nedēļā veltīt Dievam, un tā ir svētdiena. Cenšos ievērot arī gavēņus, bet grēksūdze ir manas dzīves neatņemama sastāvdaļa.

Savukārt svētceļojums, tāpat kā dzīve, ir

mūsu ceļš, pa kuru ejam. Tikai svētceļojums atšķiras ar to, ka mēs tajā ļoti koncentrēti pievērsamies garīgajām lietām, atstājot laicīgās lietas otrajā plānā. Esmu dzirdējusi, ka cilvēki atgūst spēkus svētceļojumā, lai pēc tā atkal var atsākt ikdienas darbus ar jaunu enerģiju. Šogad svētceļojumā uz Aglonu iešu piekto reizi. Pirmo reizi gāju 40 gadu vecumā. Tolaik tajā devos vairāk, lai palīdzētu savai mātai Astrai, kura bija svētceļojuma vadītāja un kurai pašai bija mazi bērni ratos. Tikai tagad, to visu atceroties, saprotu, ka Dievam nekas nav neiespējams.

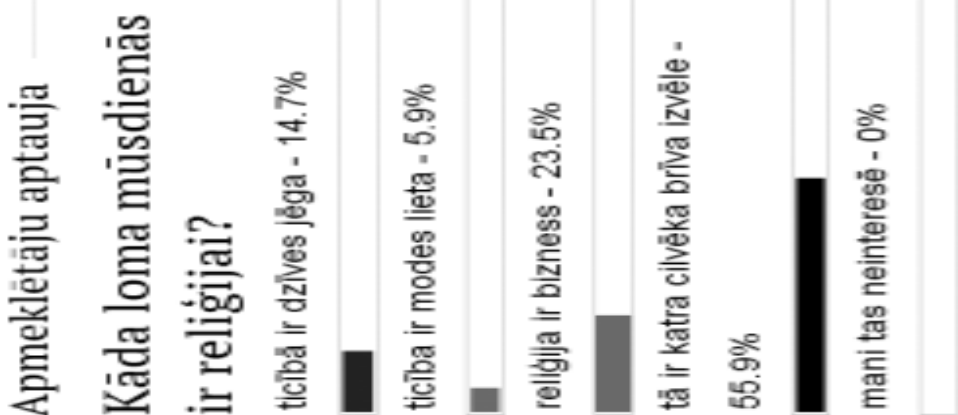
Arī šogad iešu svētceļojumā. 7. augustā iemiesim no Balviem un 13. augustā plānots iet Aglonā. Esmu viena no svētceļojuma organizatoriem, un šoreiz man palīgā ar savu pieredzi nāks mana māsiņa Astra. Esam pateicīgi visiem, kuri jau ir snieguši un vēl sniegs atbalstu visiem svētceļniekiem.

Viedokļus uzklusēja A.Ločmelis un I.Tušinska

Re, kā!

Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā www.vaduguns.lv

*Sākums 1.lpp.

“Viņiem ir, ko rādīt!”

Epilogs. Dziesmu autoriem un mūziķiem Māris Lāpāns dāvāja trīs piemiņas veltes - pasākuma afišu, savu otro dzejoļu grāmatu un blociņu, kurā pierakstīt nākamās idejas un dziesmas.

Atklāj koncertu. Viļakas novada autoru dziesmu koncertu atklāja pats idejas autors – Māris Lāpāns (no kreisās).

Skatītāju rindās. Koncertā bija sastopams arī mūspuses Saeimas deputāts Andris Kazinovskis. Viņš atklāja, ka atnācis atpūsties, piebilstot, ka Balvos un Viļakā dzīvo ļabi cilvēki. “Nekad nenokariet degunu!” vēlēja deputāts.

Kā izskatās no malas? Dziesmu autore Sandra Mežore no skatītāju rindām līdzdzīvoja savām dziesmām, kuras izpildīja duets Inga un Normunds.

Uzstājas jaunākie solisti. Ineses Smirnovas sacerētās dziesmas izpildīja Raivita Raginska (foto), kā arī Anna Maksimova un Ramona Romanova.

Sveic pagājušajā dzimšanas dienā. Aivars Lapšāns jau pirms uzstāšanās saņēma ziedus, jo, kā izrādās, viņš nesēn nosvinējis apaļu jubileju. “Paldies par foršo sadarbību – lai Dievs svētī Viļaku,” vēlēja mūziķis.

Viri ādas jakās. Grupas “Unknown” solists Raimonds Logins, sākot uzstāšanos, pavēstīja, ka pienācis brīdis kaut kam smagākam.

Savējais. Solists un dziesmu autors Normunds Orlovs apliecināja, ka mūzika un dziesmas mēdz būt dažādas – gan jautras, gan sirdi plosošas.

Neizpaliek dāvanas. Kā jau lielos pasākumos, arī koncertā “Mūsu dziesma” neizpalika balviņas. Natālija Kaņepe neslēpa prieku, ka dāvanā saņēma locītavu sildītāju. “Noderēs,” apgalvoja viņa.

Kopā ar meitu un māsām. Izrādās, Viļa Cibuļa (foto no labās) profilu sociālajā portālā, kurā bija publicēti stāsti par dziesmu autoriem, apskatījuši visvairāk cilvēku. “Vairāk nekā pieci tūkstoši,” zināja teikt Māris Lāpāns. “Tas ir riktīgs pārsteigums,” atzina Vilis.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Zarnu vēža profilaktiskā pārbaude

Nenolieciet šo aploksni pa roku galam

Ir pacientu loks, kam ģimenes ārsta praksēs reizi gadā izsniedz aploksni, piekodinot to pēc neilga laika atnest atpakaļ. Šāda kārtība pastāv jau ilgāku laiku, kas, iespējams, tuvākajā laikā gan var mainīties. Kas tā par aploksni un ko ar to iesākt, skaidro Lauku ģimenes ārstu asociācijas vadītāja, ģimenes ārsta prakses vadītāja LĪGA KOZLOVSKA.

Svarīga skrīninga analīze

Šis aploknes noteikumu izpilde pacientam un pēc tam tās pārbaude ar speciālu reaģentu ārsta praksē, nozīmē valsts apmaksātu, nesāpīgu zarnu vēža skrīninga analīzi. Šis ir viens no valsts piedāvāto skrīningu profilaktisko programmu veidiem agrīnai vēža atklāšanai. Lai veiktu šo pārbaudi, pacientam jāvēršas savā ģimenes ārsta praksē, jāsaņem testa komplekts un informācija par izmeklējuma veikšanu mājas apstākļos. Daktare L.Kozlovskā atzīst, ka ne vienmēr pacienti ir atsaucīgi šajā procesā un ne visas aploknes pēc tam atgriežas atpakaļ ārsta praksē. Galvenais iemesls acīmredzot ir psiholoģiska rakstura barjera, ko izjūt pacienti.

Kā notiek tests?

Zarnu vēža diagnostika ietver slēpto asiņu izmeklējumu fēcēs no trim sekojošām vēdera izejām. Testu piedāvā veikt iedzīvotājiem vecumā no 50 līdz 74 gadiem reizi gadā. Pacients aizpilda testu mājas apstākļos, kā konkrēti rīkoties, norāda tur sniegtā informācija. Būs jāatver trīs testa lodziņi (katru reizi viens) un, vadoties pēc norādēm, jāaizpilda ar fēcū paraugiem. Būtbūt nav nekā sarežģīta, un to izdarīt ir svarīgi sevis paša labā. Uz aploknes jānorāda pacienta vārds, uzvārds, datums. Tad aploksne jānogādā atpakaļ sava ģimenes ārsta praksē, kur to izsniedz. Tālāk rīkojas ārsts, kurš, izmantojot speciālu reaģentu, ļoti īsā laikā nosaka, tests ir pozitīvs vai nē. Gadījumā, ja tests ir pozitīvs, sazinās ar pacientu un viņu nosūta tālāk uz valsts apmaksātu steidzamu izmeklējumu – kolonoskopiju.

Vai šim testam ir speciāli jāgatavojas? Der zināt, kādus pārtikas produktus nedrīkstētu lietot uzturā. Kā piemēru var minēt gaļu, mārutkus, dzelzi saturošus preparātus, aspirīnu vai medikamentus, kas lielās devās satur C vitamīnu. Šo produktu un vielu lietošana testa veikšanas laikā var radīt viltus pozitīvu rezultātu, pat ja asiņošanas nav. Pacientiem jāzina, ka ir arī vairākas slimības, kuru laikā tests nav veikams. Piemēram, ja sāp vēders un ir piemetusies caureja. Arī tad, ja lieto asins šķīdinātājus medikamentus. Tad tests būs nepareizs, jo uzrādīs viltus pozitīvu iznākumu.

'Sarkanā karoga' simptoms

Ārste L.Kozlovskā uzsver: "Analīze ir ļoti svarīga, jo tas ir pirmais 'sarkanā karoga' simptoms, pēc kā ārsts var redzēt aizdomas uz zarnu vēzi. Diemžēl Latvijas onkoloģiskajā centrā ik gadu atklāj vairāk nekā tūkstoši jaunus zarnu vēža slimniekus, no kuriem ap 40% jau ir trešajā vai ceturtajā stadijā. Tātad ļoti novēloti."

Pacienti varētu būt daudz atsaucīgāki šāda veida rūpēs par savu veselību. Daktare uzskata, ka šo attieksmi ietekmē arī pašu ārstu, ārstu palīgu vai medicīnas māsu ieinteresētība, un prasme uzrunāt pacientus un izskaidrot lietas būtību. Viņa skaidro, ka neatņemama metode resnās zarnas patoloģijas izslēgšanai ir kolonoskopija, jo ļauj noteikt iespējamo asiņošanas cēloni un veikt biopsiju - paņemt audu gabaliņu no aizdomīgas resnās zarnas gļotas. "Vēzis parasti sākas kā labdabīgs polips. Polipi aug uz kājiņas un atgādina sīkas sēnītes, tiem raksturīga lēna, pat gadu desmitiem ilga augšana. Polipus uzskata par pirmsvēža stāvokli. Ārsti ir priedīgi, ja kolonoskopijas laikā atrod polipus, kas pagaidām vēl ir labdabīgi un kurus var viegli izkniebt. Audu paraugus nosūta morfoloģiskai izmeklēšanai, lai noteiktu, vai šūnas neliecina par ļaundabīgu saslimšanu. Savlaikus noņemot polipus, ir iespējams novērst kolorektālo vēzi," uzsver daktare L.Kozlovskā.

✓ Lielai daļai saslimušo iepriekš nav bijis nekādu acīmredzamu riska faktoru. Tas nozīmē, ka zarnu vēža saslimšanas riska grupā ir ikviens no mums.

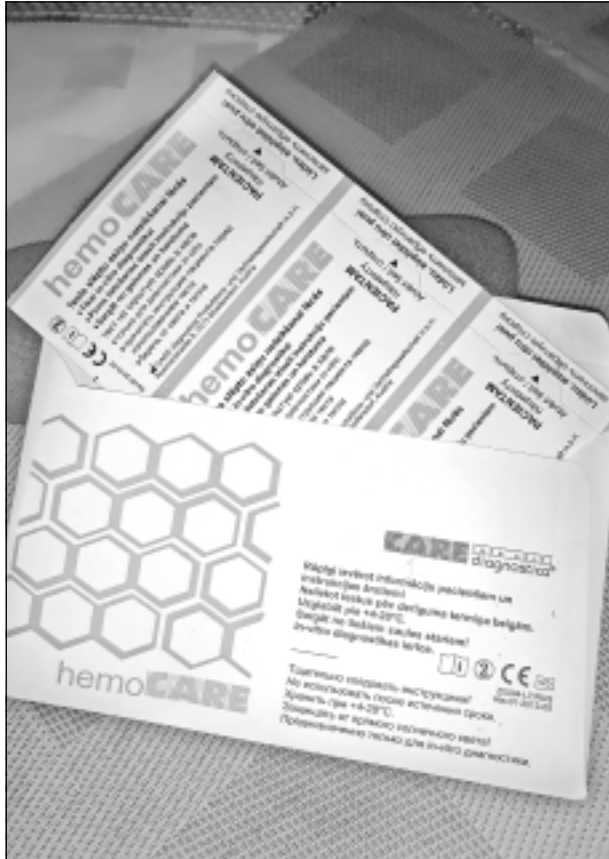

Foto - M.Sprudzāne

Testa aploksne. Ja ģimenes ārsta praksē tev iedota šāda aploksne, nenoliec to pa roku galam, neaizmirsti izpildīt testu un aploksni nogādāt atpakaļ ārstam. Šī sadarbība vajadzīga paša veselības pārbaudes labā, sevišķi, ja esi vecumā no 50 līdz 74 gadiem. Pozitīvais asins tests fēcēs nenozīmē, ka cilvēkam jau noteikti ir vēzis. Testa rezultātam var būt vairāki skaidrojumi, piemēram, hemoroīdi. Kolonoskopija ir vienīgā precīzā metode tā noteikšanai. Skrīnings paredzēts tiem, kam nav īpašu simptomu un kuri neļūtas slimī. Jāatceras, ka zarnu vēzis ir ilgstoši klusējoša slimība, ko svarīgi atklāt, turklāt iespējami agrīni. Jo agrāk atklāj, jo lielākas cerības, ka to veiksmīgi izārstēs.

Lielāks risks saslimt ar zarnu vēzi

□ Pacientiem, kuriem jau iepriekš bijis zarnu vēzis vai kolonoskopijas laikā agrāk atrasti polipi – izaugumi zarnas gļotādā.

□ Pacientiem, kuru tuvi radnieki slimojuši ar zarnas vēzi vai kuriem atrasti polipi.

□ Pacientiem, kuri slimojuši ar iekaisīgām zarnu slimībām - čūlainu kolītu vai Krona slimību.

Šāda veida informācija obligāti jāizstāsta savam ģimenes ārstam, jo izmeklēšanas un novērošanas taktika būs citāda.

Arī pacientiem ar 2.tipa cukura diabētu ir lielāks risks polipu un kolorektālā vēža attīstībai. Taču lielai daļai pacientu, kuri saslimst ar resnās zarnas vēzi, nav nekādu acīmredzamu riska faktoru. Kolorektālajam vēzim pat gadiem ilgi var nebūt nekādu simptomu, taču jāklūst uzmanīgam, ja bez

izskaidrojama iemesla jūtat nogurumu, vārgumu, sākat kristies svarā, zūd apetīte, pārņem bālums, reibst galva, analizēs vērojama anēmija jeb mazasinība – pazemināts hemoglobīna un eritrocītu līmenis, parādās caureja, aizcietējumi, mainās fēcū forma, ir sāpes vēderā. Var būt arī sajūta, ka zarnas neiztukšojas pilnīgi, redzams asiņu piejaukums vēdera izejas laikā. Diemžēl šādi simptomi parasti parādās jau vēlinās slimības fāzēs, tāpēc ir svarīgi veikt diagnostikas testu, vēl pirms slimība izraisījusi jebkādas sūdzības.

Pieredze liecina, ja asiņu piejaukuma testa rezultāts bijis pozitīvs, pēc tam ar kolonoskopiju pirmsvēža polipus atklāj vidēji 15% sieviešu un 25% vīriešu.

Īsumā

Jaunos ārstus uzņems rezidentūrā

8.un 9. augustā Ārstu biedrības telpās notiks jauno ārstu uzņemšana rezidentūrā ģimenes medicīnā. Komisijā strādā arī Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācijas vadītāja L.Kozlovskā.

Viņa informē, ka jaunajā studiju gadā valsts finansēs rezidentūru 222 jaunajiem ārstiem. Vairāk plānots apmācīt ārstus tajās specialitātēs, kas šobrīd valstī ir problemātiskas kadru trūkuma dēļ, kā ģimenes ārsti, psihiatri, ķirurgi, anesteziologi un vēl citi. Salīdzinot ar 2018.gadu, šogad ģimenes ārsta specialitātē ir par 5 rezidentūras vietām vairāk – kopumā valsts iedalījusi 50 vietas. Rezidentūras vietu skaits palielināts arī bērnu psihiatriem – kopumā 6 vietas, internistiem – kopā 20 vietas.

Attiecībā uz jauno ārstu uzņemšanu rezidentūrā, šogad ieviestas būtiskas izmaiņas. Veselības ministrija vairs neveiks rezidentūras vietu sadalījumu starp augstskolām. Tā vietā abām augstskolām – Rīgas Stradiņa universitātei un Latvijas Universitātei - būs vienota uzņemšanas komisija. Citus gadus izskanējuši pārmetumi, ka rezidentūras vietu sadalījums starp augstskolām ierobežo jauno ārstu izvēles iespējas. Šogad pēc budžeta rezidentūras vietas iegūšanas, students varēs izvēlēties, kurā augstskolā iziet rezidentūru.

Ši ziņa, kā uzsver L.Kozlovskā, ir svarīga arī mūsu pusē novadu iedzīvotājiem. Jārēķinās ar faktu, ka ģimenes ārsti noveco, samazinās arī cilvēku skaits, un būtu iepriecinoši, ja lauku teritorijās ģimenes ārstu prakses tomēr pastāvētu un būtu pieejams kāds ārsts. "Mēs aicinām jaunos kolēģus izvēlēties ģimenes medicīnu. Ir izskatīti viņu dokumenti. Ģimenes medicīnas studijām pieteikušies 69 jaunie ārsti. Tagad notiks konkurss un izvērtēšana uz atvēlētajām 50 vietām. Ārsti turpinās mācības vēl trīs gadus, kas noslēgsies kādā ģimenes ārsta praksē," atklāj L.Kozlovskā.

Atbrīvojumos no eksāmeniem neuzrādīs diagnozi

Paredzēts mainīt kārtību ārstu rakstītajās izziņās skolu audzēkņiem, kas atbrīvo viņus no eksāmenu likšanas. Turpmāk izziņās nebūs jānorāda diagnoze. Ģimenes ārsts, balstoties gan uz savām zināšanām par konkrētā pacienta veselību, gan arī uz citu speciālistu atzinumu, sagatavos slēdzienu par atbrīvojumu. Šādi atbrīvojumi saistīti, piemēram, ar smagām hroniska rakstura slimībām, iespējami arī slimību saasinājumi, kā bronhiālā astma, iespējamas arī psiholoģiskas vai psihiatriskas problēmas. Slēdzieni var nozīmēt gala eksāmenu atlikšanu uz laiku, līdz veselība uzlabojas.

Riskē ar veselību skaistumkopšanas pakalpojumos

Slimību profilakses un kontroles centrs kopā ar Veselības ministriju un Veselības inspekciju aptaujā secinājis, ka vairāk nekā trešdaļa (36%) invazīvās skaistumkopšanas pakalpojumu (permanents grims, kosmētiskās injekcijas, manikīrs un pedikīrs, pirsings, tetovēšana) izmantotāju tos iegādājušies no pakalpojumu sniedzējiem "mājas apstākļos". Diemžēl tas rada ievērojamus riskus veselībai. Nereti ekonomija no nelegāla pakalpojuma iegādes, pēc tam ar uzviju ir jākompensē savas veselības un arī vizuālā izskata saglabāšanai.

Zemāko pakalpojumu cenu piedāvā pakalpojumu sniedzēji, kuri strādā "pelēkajā zonā" un savu darbību veic bieži vien no higiēnas prasību viedokļa nepiemērotās telpās – mājās, - norāda Slimību profilakses un kontroles centra Veselības veicināšanas departamenta direktore Ilze Straume. Pat tik ikdienišķs pakalpojums kā manikīrs vai pedikīrs rada dažādus saslimšanu riskus. Tādēļ ieteicams paaugstināt, vai pakalpojuma sniedzējs ievēro vismaz minimālās higiēnas prasības. Visdrošāk tomēr izmantot tādus skaistumkopšanas pakalpojumus sniedzējus, kuri par savu darbību ir paziņojuši Veselības inspekcijai.

Pārtraukta slimību pārnešana

Latvijā ir pārtraukta masalu un masaliņu vīrusa endēmiskā (vietēja) pārnešana, līdz ar to minētās infekcijas tiek uzskatītas par eliminētām mūsu valstī. Tas nozīmē, ka, atšķirībā no infekcijas izskaušanas (likvidācijas), eliminācijas statuss pieļauj masalu un masaliņu gadījumā iespējamību bez noturīgas izplatīšanās sabiedrībā.

Pašizaugsmes nometne Balvos

Esi vesels – neesi atkarīgs!

No 29. jūlija līdz 4. augustam jau otro gadu biedrība "Ritineitis" sadarbībā ar Balvu novada pašvaldību rīkoja vasaras nometni jauniešiem "Esi vesels – neesi atkarīgs!". Tās laikā divdesmit 14 līdz 18 gadu veci jaunieši sportoja, piedalījās pašizaugsmes nodarbībās un iesaistījās radošās aktivitātēs.

Nometnes laikā tās dalībnieki izkopa ne tikai fiziskās un pozitīvās rakstura īpašības, bet izmēģināja dažādas radošās aktivitātes. Māksliniece Elita Teilāne mācīja jauniešiem izliet neparastas sveces putna spalvas formā, bet salona "Upene" vadītājas Vinetas Jurjānes vadībā skolēni meistaros ziedu rotas – aproces, vainadziņus u.c.

Viens no galvenajiem nometnes mērķiem bija parādīt jauniešiem, ka atkarības mēdz būt ļoti dažādas, bet savas personības pilnveidošana palīdz būt brīvam no tām. Nometnes vadītājs, A.Havarda Rakstura liderības institūta Latvijā vadītājs un pasniedzējs, jauniešu iekšējās izaugsmes un dzīves kvalitātes treneris Egils Purviņš atgādināja, ka atkarības var izraisīt ne tikai alkohols vai cigaretes: "Tie var būt mobilie telefoni, nevēlēšanās kaut ko darīt, piepūlēt, vēlme, sastopot grūtības, čikstēt, vainot citus, slinkums utt. Tās ir atkarības, ar kurām mēs visi esam saistīti, arī es. Tikai audzinot savu raksturu un veidojot sevi par personību, iespējams tās pārvarēt."

Mācās cienīt un pilnveidot sevi

Nometne sākās ar paraudzīšanos uz sevi no malas, lai saprastu, ka dzīves kvalitāte ir atkarīga no tā, vai mēs sevi cenam un mīlam, vai mākam sevi pieņemt un par sevi rūpēties. "Citiem vārdiem to saucam par pašcieņu vai augstu pašapziņu. Cilvēks ar augstu pašapziņu vēlas par sevi rūpēties un mācīties," uzsvēra E.Purviņš. Viņš puda uzskatu, ka nometnes dalībnieki ir piemērs citiem jauniešiem, jo bija atnākuši uz nodarbībām, nevis sēdēja mājās pie telefonu ekrāniem: "Viņi sevi ciena un ir gatavi strādāt ar sevi, iegūstot jaunas zināšanas un pilnveidojot savu ķermeni."

Jaunieši ne tikai attīstīja savu personību, bet uzlaboja arī fizisko sagatavotību, katru dienu pāris stundas intensīvi nodarbojoties ar sportu. "Mācījāmies strādāt ar savu ķermeni un prātu, jo prāts ir ķermeņa saimnieks," pārliecību puda nometnes vadītājs. Jaunieši piedalījās spēka treniņos, karatē nodarbībās, lokanības treniņos un citās sportiskās aktivitātēs. Viena no aizraujošākajām aktīvās atpūtas dienām izvērtās viesu namā "Paradīzes", kur skolēni brauca ar SUP dēļiem, kvadracikliem, velosipēdiem un katamarānu, kā arī izmēģināja Zorbija futbolu.

Savukārt trešdien psiholoģes, Latvijas Transpersonālās psiholoģijas un psihoterapijas asociācijas biedres, pasniedzējas Ritas Zālītes vadībā skolēni uzzināja, kā pārvarēt savus iekšējos ierobežojumus, zīmējot neurografikas. Tā ir jauna metode, kas palīdz ielūkoties sevī un ieraudzīt risinājumus emocionāliem sastrēgumiem, pārvarēt šķēršļus ceļā uz sevis iepazīšanu. 2015. gadā to izveidojis krievu psihologs Pāvels Piskarevs. "Zīmējām savus iekšējos ierobežojumus un mēģinājām tos izlabot, kā dzīvē labojam kļūdas. Šoreiz to darījām savā zemāpziņā. Mainot zīmējumu, aizstājām ierobežojošos uzskatus ar motivējošām pārliecībām, lai, strādājot ar sevi, pārvarētu šos ierobežojumus," paskaidroja nometnes vadītājs.

Viena no sarunu tēmām, kas aktuāla pusaudžu vecumā, ir attiecību veidošana ar pretējo dzimumu. "Tas ir svarīgi. Man Dievs ir dāvājis laimīgu laulību un trīs bērnus. Gribēju dalīties savā pieredzē - ko tas nozīmē, kādas ir vērtības un principi, veidojot attiecības," vienu no pārrunu tematiem atklāja E.Purviņš.

Nometnes noslēgumā dalībnieki uzzināja par rakstura audzināšanas metodēm, par ieradumiem, kas mūs veido par personību, un par rakstura līderību. "Agrāk teica, ka cilvēkam ir jāizkopj savi tikumi. Mūsdienās saka - rakstura morālie ieradumi. Tā ir vērtību izglītība. Cilvēkam ir ieradumi, ko, sevi attīstot, viņš kļūst par personību, par cilvēku ar lielo burtu, par līderi. Jaunietim jāmeklē veidot ne tikai kaut kādas iemaņas, bet arī savu raksturu," pārliecināts pašizaugsmes treneris.

Satika savu sapņu komandu

Biedrības "Ritineitis" vadītāja un nometnes organizatore Maruta Castrova priecājas, ka nodarbības šoreiz vada vīrietis, tādēļ šogad tajā iesaistījās vairāk zēnu. Viens no viņiem, 16-

Koncentrējas uz domām un sajūtām. Trešdien pasniedzēja Ritas Zālītes vadītājā nodarbībā jaunieši zīmēja neurografikas. Kad darbs bija galā, katrs dalībnieks atrādīja un detalizēti aprakstīja zīmējuma tapšanas procesu, sajūtas, domas un ķermeņa reakcijas, kas pārņēma, to zīmējot.

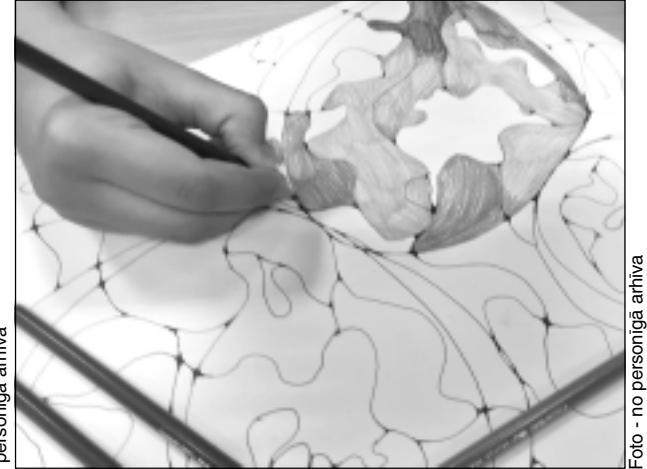

Aktīva diena "Paradīzēs". Katru dienu nometnes dalībnieki trenēja ne tikai prātu, bet arī muskuļus dažādos sporta treniņos. Savukārt viena no aizraujošākajām bija diena, ko viņi pavadīja viesu namā "Paradīzes".

gadīgais Balvu Valsts ģimnāzijas 10. klases audzēknis Ralfs pieteicās, draugu mudināts: "Viņi stāstīja, ka tā ir forša nometne, kurā notiek daudzas interesantas aktivitātes, ir ko darīt vasarā." Kā jau pusi, viņu visvairāk piesaistīja fiziskās aktivitātes, sevišķi patika "Paradīzēs" pavadītā diena – vizināšanās ar velosipēdiem, kvadracikliem un SUP dēļiem. Ne mazāk aizraujoša bija neurografikas zīmēšana. Ralfs uzskata, ka viena no izplatītākajām atkarībām jauniešu vidū ir datoratkarība un smēķēšana. Pūsis neslēpj, ka pirms kāda laika pats esot bijis nedaudz atkarīgs no datoriem. Tagad situācija ir uzlabojusies. Ja diena ir aizņemta, viņš var ne reizi neielūkoties tālruņa ekrānā, - apgalvo Ralfs. Būt nodarbinātam, lai izvairītos no atkarībām, viņam palīdz peldēšanas un volejbola treniņi, kā arī fizisks darbs vecvecāku saimniecībā.

Arī 16-gadīgajam Ņikitam nometne šķita pievilcīga piedāvāto sporta aktivitāšu un motivējošo lekciju dēļ. "Gribētu iemācīties sevi motivēt, izvirzīt lielākus mērķus, nekā jau sasniegti," apgalvo jaunietis. Kopš 7 gadu vecuma aizrāvis ar futbolu, Ņikita sapņo kļūt par profesionālu futbolistu. Jau šobrīd viņš daudz dara, lai sasniegtu mērķi – ne tikai apmeklējot futbola nodarbības, bet trenējoties patstāvīgi, piemēram, skrienot krosu.

16-gadīgā Kitija nometnē piedalījās pirmo reizi. Viņa uzskata to par lielisku veidu, kā aizpildīt brīvo laiku. "Aizraujos ar sportu, tādēļ visvairāk patika fiziskās aktivitātes," apgalvo jauniete. Viņa sporto arī ikdienā, apmeklējot basket-

Zīmējums, kas ārstē. Neurografika ir instruments, ko var izmantot ikkatrs, lai atrisinātu iestrēgušas lietas, kaitinošas situācijas, gūtu iedvesmu un idejas jauniem projektiem, pārvērstu savu nespēku par spēku. Tā ir iespēja radošā procesā būt ar sevi, ieklausīties un sadzirdēt, radīt dzīvi, kādu to vēlies.

bola un vieglatlētikas treniņus. Izvairīties no atkarībām Kitijai palīdz aizņemtība, jo bez sporta jaunieši aizraujas arī ar dejošanu un ir absolvējusi mākslas skolu. Savukārt, zīmējot neurografikas, viņa vēlējas atbrīvoties no tādas īpašības kā nepacietība. Kitija apgalvo, ka, tāpat kā citi jaunieši, ir atkarīga no viedtālruņa, jo ar tā palīdzību nereti apmeklē sociālos tīklus, sazinās ar draugiem un skatās seriālus. Savukārt nometne ļāva dienu aizpildīt ar daudz interesantākām aktivitātēm.

Viņas skolasbiedrenei un vienaudzei Evelīnai nometnē patika gan lekcijas, gan sporta aktivitātes. "Uzzināju daudz jauna. Pateicoties lekcijām, sāku piedomāt par saviem mērķiem, par savu pašcieņu. Jūtos daudz motivētāka kaut ko darīt, tas devis stimulu kaut ko mainīt savā dzīvē," atzīst jauniete. Viņa plāno kļūt gan fiziski, gan sabiedriski aktīvāka, kā arī vairāk darīt savu mērķu sasniegšanai. "Nezinu, kas būs nākotnē, bet vēlos būt laimīga tagad. Gribu, lai man patik tas, ko daru," apgalvo Evelīna. Arī viņa vēlas atbrīvoties no viedtālruņa atkarības, jo nereti filmu un seriālu skatīšanās atņem pat miegam paredzēto laiku.

E.Purviņš atzinīgi novērtēja vietējo jauniešu vēlmi sadarboties un gribu pilnveidoties: "Daudz braukāju, vadot nometnes un lekcijas. Balvos sastapu visbrīnīgāko komandu. Jaunieši ir centīgi, iekšēji bagāti - ar savām domām, attieksmi. Viņi ir kārtīgi un sportiski. Sapņu komanda. Man ir idejas, kā ar viņiem varēsim sadarboties arī turpmāk. Šie jaunieši ir piemērs un iedvesmas avots citiem saviem vienaudžiem."

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Baltinavietei Venerandai Andžānei iznākusi piektā grāmata

Pēdas, ko atstājam aiz sevis

Jūlija beigās Latgales kultūras centra izdevniecībā klajā nāca dzejnieces Venerandas Andžānes dzejas un atmiņu grāmata "Pēdas dzīves grāmata". Tajā apkopota dzeja, dzejnieces pašas dzīves gājums, atmiņas, kā arī stāsti par Baltinavas novadu.

Rakstniecei, dzejniecei un bijušajai pedagoģei šī ir piektā grāmata. Iepriekš tapušas un izdotas grāmatas "Sadegšana" (1995), "Es braukšu tev līdzi" (2000), "Zvaigznes ēnā" (2006), "Ar basām kājām pa sirdi" (2011).

Sveikt autori ar klajā nākušo grāmatu 29.jūlija pēcpusdienā Šķilbēnu sociālās aprūpes mājā, kur pašlaik uzturas V.Andžāne, ieradās grupa baltinaviešu. Baltinavas novada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciāliste Silvija Buklovskā stāsta: "Šeit arī notika viesu sirsnīgā tikšanās ar dzejnieci. Mūs sagaidīja laipni pansionāta darbinieki, iemītnieki un, protams, pati dzejniece. Pie kafijas galda jaukā gaisotnē noritēja ne tikai sarunas un dalīšanās atmiņās, bet arī Venerandas kundzes dzejas lasījumi. Dzejnieci ar ziediem sveica Šķilbēnu sociālās aprūpes mājas vadītāja Līna Barovska, Baltinavas vidusskolas direktors Imants Slišāns, Baltinavas muzeja vadītāja Antra Keiša, Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja Ināra Bubnova, Baltinavas Mūzikas un

Dāvina grāmatas.
Veneranda Andžāne baltinaviešiem dāvināja savu grāmatu ar autogrāfu un pateicās visiem, kuri viņu atbalstīja tās izdošanā.

mākslas skolas direktore Marija Bukša. Tikšanās noslēgumā dzejniece uzdāvināja viesiem grāmatas ar autogrāfu un teica sirsniņu paldies visiem, kuri viņu atbalstīja grāmatas tapšanas procesā. Esam pateicīgi Venerandas kundzei, kā arī Šķilbēnu sociālās aprūpes mājas vadītājai Līnai Barovskai un viņas komandai par silto uzņemšanu." V.Andžānes jaunā grāmata, tāpat kā pā-

rējās, būs atrodama Baltinavas novada bibliotēkā. Baltinavas bibliotēkas vadītāja I.Bubnova uzsver, ka V.Andžāne vienmēr bijusi aktīva lasītāja, atsaucīga pasākumu apmeklētāja, it īpaši dzejas dienu rosinātāja un dalībniece. Viņa aktīvi piedalījies arī citos pasākumos, tostarp arī Baltijas ceļā, kura 30.gadskārtē atzīmējam. Dzejniece vienmēr godā turējusi sev piešķirto Eiropas

cilvēka titulu.

Iznākusi grāmata tapusi samērā ilgi, jo tikusi papildināta. Tajā ir gan atmiņas par Ertu ģimeni, no kuras Veneranda cēlusies, par mazbērniem, kuri strādā ārzemēs, dzeja, anekdotes un novada iestāžu vadītāju stāsti par savām iestādēm. Grāmata ir un paliks kā pēdas, ko atstājam aiz sevis.

Baltinavas novadā

25.jūlija domes sēde

Izsludina konkursu

Nolēma uzdot Baltinavas novada bāriņtiesas priekšsēdētājai Vinetai Cīrulei līdz 9.augustam organizēt atklātu konkursu uz vakanto Baltinavas novada Bāriņtiesas locekļa amata vietu.

Apstiprina pašvaldības noteikumus

Apstiprināja Baltinavas novada pašvaldības noteikumus "Par atvaļinājuma pabalsta piešķiršanu." Ar noteikumu spēkā stāšanās brīdī nolēma par spēku zaudējušiem atzīt Baltinavas novada pašvaldības 2018.gada noteikumus "Atvaļinājuma pabalsta apmērs un izmaksas kārtība". Lēmums stājas spēkā ar 2019.gada 1.augustu.

Apstiprina konkursa rezultātus

Apstiprināja Baltinavas novada domes rīkotā biznesa ideju projekta "Mana biznesa ideja Baltinavā" konkursa rezultātus, par konkursa uzvarētājiem atzīstot projektu "Kokapstrādes kombinētā darbīgā iegāde uzņēmējdarbības attīstībai" un projektu "Balstu sistēmas izveide vīnogu dārzā". Piešķir katram no konkursa uzvarētājiem no Baltinavas novada pašvaldības pamatbudžeta finanšu līdzekļus 800 eiro apmērā pēc līguma par finansējuma saņemšanu un izlietojumu noslēgšanas.

Apstiprina ēdināšanas pakalpojumu maksu

Apstiprināja Baltinavas vidusskolas ēdināšanas pakalpojumu izcenojumu (pašizmaksu) 2019./2020.mācību gadā - pusdienas 1,37 eiro.

Atceļ lēmumu

Atcēla Baltinavas novada domes 2018.gada 27.septembra lēmumu "Par Intas Vilkastes atteikšanos no atlīdzības par Baltinavas novada domes deputātes amata pienākumu veikšanu" un noteica, ka ar 2019. gada 1.augustu Inta Vilkašte saņem normatīvajos aktos noteikto atlīdzību par Baltinavas novada deputātes amata pienākumu pildīšanu.

Par ēku lietošanas mērķu maiņu

Nolēma mainīt novada pašvaldībai piederošajai ēkai Tilžas ielā 17 lietošanas mērķi no kods 1274 (citas iepriekš neklasificētas ēkas) uz kods 126301 01 (skolas, universitātes un zinātniskajai pētniecībai paredzētas ēkas, dienas centri, bērniem, jauniešiem, invalīdiem, senioriem un citām sabiedrības grupām paredzētas ēkas).

Anulē deklarēto dzīvesvietu

Anulēja privātpersonas deklarēto dzīvesvietas adresi: Balti-

nava, Baltinavas novads.

Atļauj būvēt pirti

Apstiprināja privātpersonas pirts būvniecības ieceri viņam piederošajā nekustamajā īpašumā Baltinavas novadā, atbilstoši novada Teritoriālplānojuma 2012.-2025.gadam 2.sējuma "Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" noteikumiem. Atļāva personai būvēt pirti ar plānoto pirts platību līdz 25 kvadrātmetriem viņam piederošajā nekustamajā īpašumā Baltinavas novadā, būvniecības ieceri saskaņojot ar Viļakas novada būvvaldi.

Par nekustamā īpašuma nodokļa parādu

Atļāva personai samaksāt nekustamā īpašuma nodokļa parādu (parāda summa uz lēmuma pieņemšanas brīdi 664,41 eiro) par nekustamo īpašumu pakāpeniski, līdz 2019.gada 31.decembrim, noslēdzot ar Baltinavas novada domi vienošanos par parāda atmaksas grafiku.

Apstiprina izsoles rezultātus

Apstiprināja Baltinavas novada pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma "Silagaiļi", kas atrodas Baltinavas novadā, 2019.gada 10.jūlijā notikušās izsoles rezultātus, atzīstot par izsoles uzvarētāju zemnieku saimniecību "Mītkes", Slobodā, Baltinavas novadā. Nolēma pārdot izsoles uzvarētājam, zemnieku saimniecībai "Mītkes", Baltinavas novada pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu "Silagaiļi" par izsolē nosolīto cenu 2004 eiro. Noslēgs līgumu ar zemnieku saimniecību "Mītkes" par izsolē iegūtā nekustamā īpašuma "Silagaiļi" pirkumu. Īpašuma "Silagaiļi" pārdošanas rezultātā iegūtos finanšu līdzekļus ieskaitīs Baltinavas novada domes pamatbudžetā.

Atļauj mainīt zemes lietošanas mērķi

Atļāva mainīt zemesgabala 28,9 hektāru platībā zemes lietošanas mērķi no zemes, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība, uz zemi, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība.

Atļāva mainīt zemesgabala 56 hektāru platībā zemes lietošanas mērķi no zemes, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība, uz zemi, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir mežsaimniecība.

Atļauj sadalīt īpašumu

Atļāva no nekustamā īpašuma "Zilītes", kas atrodas Baltinavas novadā, atdalīt zemes vienību 1,3 hektāru platībā, piešķirot jaunizveidotajam nekustamajam īpašumam nosau-

kumu "Zilīšu ielejas". Atdalītajai zemes vienībai noteica zemes lietošanas mērķi - zeme, uz kuras galvenā saimnieciskā darbība ir lauksaimniecība. Atlikušajām zemes vienībām saglabāja iepriekš noteiktos zemes lietošanas mērķus.

Pagarina zemes nomas līgumus

Pagarināja 2009.gada 1.jūnijā ar personu noslēgto zemes nomas līgumu par 0,80 hektāru zemes nomu uz 10 gadiem, zemes nomas maksu nosakot 50,80 eiro gadā. Slēgs vienošanos ar personu par pieaicinātā neatkarīgā vērtētāja SIA "Dzieti" pakalpojumu par zemes gabala novērtēšanu - 94,38 eiro apmērā, samaksas summu ieskaitot domes norēķinu kontā.

Pagarināja 2009.gada 3.aprīlī ar personu noslēgto zemes nomas līgumu par 1,3 hektāru zemes nomu uz 10 gadiem, zemes nomas maksu nosakot 74,80 eiro gadā. Slēgs vienošanos ar personu par pieaicinātā neatkarīgā vērtētāja SIA "Dzieti" pakalpojumu par zemes gabala novērtēšanu 94,38 eiro apmērā, samaksas summu ieskaitot domes norēķinu kontā.

Pagarināja 2008.gada 10.jūnijā ar personu noslēgto zemes nomas līgumu par 3,1 hektāru zemes nomu uz 10 gadiem, zemes nomas maksu nosakot 179,20 eiro gadā. Slēgs vienošanos ar personu par pieaicinātā neatkarīgā vērtētāja SIA "Dzieti" maksas pakalpojumu par zemes gabala novērtēšanu 94,38 eiro apmērā, samaksas summu ieskaitot domes norēķinu kontā.

Pagarināja 2008.gada 1.oktobrī ar personu noslēgto zemes nomas līgumu par 0,5 hektāru zemes nomu uz 10 gadiem, zemes nomas maksu nosakot 38,80 eiro gadā. Slēgs vienošanos ar personu par pieaicinātā neatkarīgā vērtētāja SIA "Dzieti" maksas pakalpojumu par zemes gabala novērtēšanu 94,38 eiro apmērā, samaksas summu ieskaitot domes norēķinu kontā.

Par zemes gabalu iznomāšanu

Iznomāja privātpersonai 1 hektāru zemes uz 10 gadiem, zemes nomas maksu nosakot 61,20 eiro gadā. Slēgs vienošanos ar personu par pieaicinātā neatkarīgā vērtētāja SIA "Dzieti" maksas pakalpojumu par zemes gabala novērtēšanu 94,38 eiro apmērā, samaksas summu ieskaitot domes norēķinu kontā.

Iznomāja zemes gabalu 1,9 hektāru apmērā uz 10 gadiem zemnieku saimniecībai "Kaņepes", zemes nomas maksu nosakot 90 eiro gadā. Slēgs vienošanos ar z/s "Kaņepes" par pieaicinātā neatkarīgā vērtētāja SIA "Dzieti" maksas pakalpojumu 94,38 eiro apmērā, samaksas summu ieskaitot domes norēķinu kontā.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Saņem Atzinības rakstu

Visā, kas notiek, saskata pozitīvo

Rugāju novada svētkos Atzinības rakstu par ilgstošu, inovatīvu un kvalitatīvu pedagoģisko darbību un pirmskolas metodiskā darba vadīšanu saņēma skolotāja RITA PIPURE.

Kā jutāties, saņemot novada Atzinības rakstu?

-Patīkami! Mans pedagoģiskais darbs stāžs ir 35 gadi, no kuriem vairāk nekā 30 gadus esmu strādājusi Rugājos. Kopā ar kolēģiem, kurus apbalvoja skolas jubilejas pasākumā, jutāties pagodināti.

Kā savulaik radās interese kļūt par skolotāju?

-Laikā, kad mācījos vidusskolā, nebija daudz informācijas par profesiju daudzveidību un nebija karjeras izglītības konsultantu. Kopā ar klasesbiedriem nezinājām daudz par citām profesijām, vien populārākajām – skolotājs, ārsts, žurnālists, jurists. Arī augstskolu bija krietni mazāk. Mamma māsa strādāja par skolotāju Liepnas vidusskolā, daudz stāstīja par savu darbu, un arī es gribēju būt tāda pati. Pirmsskolas specialitāti izvēlējos pēdējā vidusskolas gadā. Liepājas pedagoģiskajā institūtā tā bija jauna studiju programma. Ieguvu pirmsskolas audzināšanas metodiķa kvalifikāciju.

Kuri no pedagogiem jums pašai bija paraugs?

-Mācījos Viļakas vidusskolā, lielākā daļa manu skolotāju jau ir viņsaulē. Vairāk atmiņā palikušas matemātikas skolotāja un audzinātāja Janīna Kupriša, latviešu valodas skolotāja Lucija Bondare, fizikas skolotājs un vēlāk arī direktors Ādolfs Krištopāns. Viņi prata saskatīt katrā bērņā potenciālu, pamanīt viņu spējas, iedvesmot. Protams, atmiņā ir palikusi arī audzinātāja Anna Zitāne. Vienkārša, taisnīga un prasīga.

Ar kādām īpašībām, Jūsuprāt, vajadzētu būt apveltītam pedagogam?

-Pedagogam vispirms jābūt eruditam, vismaz kādā no jomām. Ja skolotājā pašā deg *uguntīņa*, tā aizdedzina arī citus. Tāpat jābūt apveltītam ar visām cilvēciskajām īpašībām. Bērni, it īpaši mazākie, mācās no parauga, tāpēc skolotājam jābūt sirsnīgam, laipnam, godīgam, savaldīgam. Bieži vien bērni atdarina skolotājas runas veidu, izturēšanos, tad “mēs redzam sevi no malas”. Skolotājam nepārtraukti jāizglītojas, jāapgūst viss jaunais un aktuālais, lai ar bērniem runātu par tēmām, kas viņus interesē, arī multfilmām.

Patī arī bērņībā apmeklēt bērņudārzu?

-Nē. Vairāk laika pavadiju kopā ar vecmammu un brāļiem. Kopā ar māsiņām un kaimiņu bērņiem gājām peldēties uz ezeru. Vai mani kā mazāko kāds īpaši pieskatīja, nezinu. Varētu būt, ka atbildību par visiem bija uzņēmis vecākais brālis. Viņš vienmēr kaut ko izdomāja, tāpēc bērņība bija iespaidiem un notikumiem bagāta. Notika futbola spēles vakaros, kas pulcēja ne tikai ciema bērņus, bet arī pieaugušos. Devāmies dažādās ekspedīcijās, piemēram, izpētīt, kur sākas upe, ķērām grunduļus un vēžus. Rīkojām olimpiskās spēles, gājām riekstot. Vecāki mūs agri radināja pie darba. Vajadzēja gan palīdzēt mājas darbos, gan patstāvīgi uzņemties dažādus darba pienākumus.

Kā Jūs sevi raksturotu kā skolotāju?

-Esmu stingra. Nezinu, vai tas mūsdienās ir aktuāli. Gribas, lai visu, ko bērni dara, izdara kārtīgi, lai neaizmirst sasveicināties, sakārtot savu apģērbu, lai ir atbildīgi par uzticētajiem pienākumiem. Darbs ar bērņiem man ir sirdslieta. Tas ir noteicošais, jo tad var panest visas grūtības. Vienmēr turu prātā teicienu: “Skolotājam nevis jānolaižas, bet jāpaceļas līdz bērņo domāšanas līmenim”.

Kur bija Jūsu pirmā darbavieta?

-Balvu bērņudārzā, kur iesāku strādāt studiju laikā, vasarā. Pavisam neilgi strādāju arī Lazdukalna bērņudārzā. 1988.gadā sāku strādāt Rugājos, jo atvēra bērņudārzu “Vārpiņa”. 90-tajos gados padomju saimniecība pārstāja darboties, bērņudārzā palika viena grupiņa. Saņēmu darba piedāvājumu Rugāju vidusskolā. Esmu strādājusi sākumskolas klasēs, bet sava darba mūža lielāko daļu esmu bijusi sešgadīgo bērņo skolotāja gan 1.klasē, gan sagatavošanas grupā.

Kādi bijuši Jūsu darba gadi?

-Atmiņā tie galvenokārt palikuši ar lielu bērņo skaitu. Vienā gadā vadīju nodarbības 40 piecgadīgajiem bērņiem, kuriem skola bija jāapmeklē reizi nedēļā. Kopā ar viņiem nodarbības

piedalījās arī daži vecāki. 2013.gadā 5-gadīgo un 6-gadīgo grupā bija 33 bērņi, tad jau bijām divas skolotājas. Rotaļnodarbības notika atsevišķi, bet pastaigas un pēcpusdienas cēliens visiem kopā. Šogad rudenī būs tikai 6 sešgadīgie bērņi. Skumdina, ka bērņo skaits ir mazs. Pa šiem gadiem, protams, mainījušās darba metodes, pieejas. Regulāri apmeklēju kursus, lai apgūtu un ieviestu pedagoģiskajā procesā visu jauno. Septembrī pirmsskola uzsāks jaunās - kompetencēs balstītās pieejas īstenošanu. Mācību saturs būtiski nemainīsies, bet skolotājam vajadzēs nevis tik daudz skaidrot un izklāstīt zināšanas, bet kā padomdevējam un virzītājam ļaut bērņiem, pašiem darbojoties, nonākt līdz izpratnei, secinājumiem. Īstenojot šo pieeju, mācīšanās ir daudz efektīvāka.

Kāda ir Jūsu sadarbība ar bērņo vecākiem?

-Uzskatu, ka mūsu skolā darbs ar vecākiem ir ļoti augstā līmenī, jo piedāvājam un īstenojam dažādas sadarbības formas. Notiek vecāku sapulces, vecāku dienas, kad var apmeklēt stundas un nodarbības, tematiskie pasākumi, svētki, ekskursijas, radošās darbnīcas, sporta dienas un orientēšanās sacensības. Tiek organizēti arī izglītojošie semināri. Ir vecāki, kuri apmeklē gandrīz visus pasākumus, ir arī mazāk aktīvi. Pirmsskolā ar vecākiem tiekamies katru dienu, individuāli informējam par dažādiem notikumiem grupā un bērņo sasniegumiem. Atceros kādas meitenes mammu, kura mums katru vakaru teica: “Paldies!” Pārspīlēti? Nemaz nē! Vecāki mums taču uztic pašu dārgāko - savus bērņus.

Par ko šajos darba gados ir lielākais gandarījums?

-Gandarījumu saņemu katru dienu, kad redzu, ka bērņi apgūst zināšanas. Citreiz ir tā, ka vingrināties un vingrināties, bet nepamet sajūta, ka šajā gadā bērņi neiemācīsies lasīt, taču nāk aprīlis, un visi lasa. Prieks par bērņiem, kurus satieku skolā arī vēlākajos gados, ka viņi pieskrien klāt, apkampj. Prieks, ka mani atceras. Patīkami satikt absolventus, parunāt, uzzināt, ka viņiem dzīvē viss ir labi. Gandarijums, ka šī apbalvošanas pasākuma dēļ mani atcerējās bijušie audzēkņi – Arnita mani vēlreiz nosauca par savu pirmo skolotāju, Linda sociālajos tīklos ierakstīja “godam nopelnīts”, Inga tagad ir arī mana darba kolēģe, un viņas atzinīgie vārdi mani spēcina.

Vai Jums vienmēr no rītiem gribas iet uz darbu?

-Rīts ir dienas labākā daļa. Darbā labāk patīk rīta cēliens, nodarbību vadīšana. Grūtāk ir strādāt pēcpusdienā, kad piesakās nogurums, bet skolotājam jābūt gatavam profesionāli un negaidīti risināt dažādas situācijas. Jāgatavojas nākamajai dienai, jākārtro dokumentācija.

Ir bijušas arī neveiksmes?

-Lielu neveiksmju, manuprāt, nav. Ir gadījies kādam bērņam trauma – no ģērbtuvē skapīša viņam uzkrita puķu pods, bija liels pārdzīvojums, saucām ātro palīdzību. Labi, ka mamma bija ļoti saprotoša. Kad studēju Liepājā, mums kā neapstrīdamu patiesību uzsvēra to, ka pirmsskolā svarīgāk nevis sniegt zināšanas, bet nosargāt bērņo veselību un dzīvību. Stresa situācijas saistās ar nokļūšanu darbā. Šajos gados esmu izmantojusi gan sabiedrisko transportu, gan pašvaldības autobusa garo maršrutu, esmu braukusi ar velosipēdu, “papatkām”, reiz vīrs mani pat veda ar traktoru pa aizputināto ceļu. Tagad izmantoju savu uzticamo AUDI, ja rodas problēmas, vienmēr var piezvanīt atsaucīgām un izpalīdzīgām grupas kolēģēm.

Vai, Jūsuprāt, pedagoga darbs ir novērtēts?

-Materiālajā ziņā ir atšķirība starp pilsētas un lauku skolām, jo darbojas modelis “nauda seko skolēnam”. Ja maz skolēnu, pedagogam nesanāk pilna slodze, līdz ar to arī alga ir mazāka. Arod biedrība cīnās un dara savu iespēju robežās, lai panāktu pedagoga amata prestiža celšanos.

Kā vērtējat mūsu pašreizējās Izglītības un zinātnes ministres darbību?

-Ministre, manuprāt, darbojas saskaņā ar savas partijas izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem. Sākumā, iespējams, viņai bija vairāk ieceru un domu, ko īstenot šajā amatā, bet saprotams, ka jāieklausās komandā. Man patika ministres attieksme, runājot par sešgadīgo bērņo mācīšanos 1.klasē. Viņa uzsvēra, ka katrs bērņs jāvērtē individuāli, ka skolas gaitu uzsākšana šajā vecumā nav un nebūs obligāta.

Skolotāja Rita Pīpura. Kā atzīst viņas kolēģi, Rita prot atrast individuālu pieeju katram bērņam, ir radoša, mierīga, atvērta inovācijām un pārmaiņām, atbildīgi un no sirds dara savu darbu. Kā kolēģe – atsaucīga, smaidoša, pieklājīga, ar Ritu vienmēr ir patīkami komunicēt.

Ko domājat par skolu skaita samazināšanos?

-Protams, žēl. Bet, raugoties no otras puses, ko darīt, ja bērņo nav? Žēl arī par kopējo iedzīvotāju skaita samazināšanos. Dzīve tā virzās. Ja veidosim lielākus novadus, laukos paliks vēl mazāk cilvēku.

Pastāstiet par savu ģimeni.

-Viram ir bioloģiskā zemnieku saimniecība, darba pietiek visiem. Pārsvārā nodarbojamies ar piena lopkopību. Bioloģiskajās saimniecībās nevar tā vienkārši pēc sava prāta saimniekot, jāievēro daudz prasību.

Mums ir divi pieauguši bērņi, viņi izveidojuši savas ģimenes. Dēls Guntars un viņa sieva Liene dzīvo Balvos, strādā Rugāju novada domē. Liene strādā arī skolā, līdz ar to ir arī mana darba kolēģe. Meitas Daces ģimene dzīvo un strādā Rīgā. Mazdēls vasarās un skolas brīvlaikos dzīvo laukos, ir krietns palīgs vectēvam.

Kā pavadāt atvaļinājumu?

-Jauki, baudu vasaru. Īpaši jūnijā, kad bija karsti, varēju peldēties, priecāties par dabu, laukiem, siena smaržu, svinēt Jāņus un atpūsties. Tagad bieži staigāju pa mežu – lasu sēnes, ogas. Šovasar jau ir bijuši un vēl gaidāmi patīkami un nozīmīgi pasākumi radu lokā. Augusta vidū apmeklēšu pirmsskolas konsultantu-ekspertu kursus Rīgā.

Kā mēdzat atpūsties pēc darba?

-Klusums un klusēšana ir mana labākā atpūta. Jau gadiem nostiprinājies rituāls ir vakara pastaiga. To neizlaižu pat tad, kad darāmā ļoti daudz. Eju ar nūjām, tehniku apguvu YOUTUBE. Ir izveidots savs maršruts, pastaiga ilgst 40 minūtes. Ziemā to pašu ceļu posmu gar mežu veicu ar slēpēm. Mani pastaigās pavada četrkājināis draugs Rembo, kurš ar nepacietību gaida šo brīdi. Pētu dabu, fotografēju. Gandrīz vienmēr izdodas redzēt kādus dzīvniekus un putnus. Ziemā var redzēt, kā laukā mielojas lieli stirnu bari un aļņi. Baltie un pelēkie zivju gārņi un bebri iecienījuši meliorācijas grāvi. Vienmēr ir patīcis klausīties dzērvju kļāgās. Savukārt sunim Rembo prieku sagādā paskriet līdzī zaķim.

Vai ikdienā sanāk kādu pamācīt, pateikt, kā būtu pareizāk rīkoties?

-Gadās pamācīt, lai arī ģimenē vairāk konsultējos ar bērņiem, viņi ir gudrāki. Saimnieciskos jautājumus kārtu vīrs, viņš pajautā manas domas, bet lēmumus tik un tā pieņem pēc saviem uzskatiem.

Kāda ir lielākā gudrība, ko esat apguvusi dzīves laikā?

-Visā notiekošajā saskatīt pozitīvo.

Brāļi un māsa uz apsūdzēto sola

Sīt ar cirvi

Jaunu sievieti tiesās par slepkavību

Pagājušajā trešdienā Rēzeknes tiesa saņēma Balvu rajona prokuratūras prokurores tiesai nodoto krimināllietu, kurā par notikumu Balvu novada Bērzkalnes pagastā pie kriminālatbildības saukti vienas ģimenes locekļi – divi brāļi un viņu māsa.

Latvijas Republikas Prokuratūras preses sekretāre LAURA MAJEVSKA informē: "Kā norādīts lēmumā, šī gada februārī Balvu novada Bērzkalnes pagastā visi trīs jaunieši, personīgas nepatikas vadīti pret savu paziņu, kopīgi lietojot alkoholu, sāka viņu sist, sasēja rokas un kājas, izveda viņu no mājas un noguldīja uz ledusskapja durvīm. Pēc tam viņi vīrieti aizvilka līdz netālu esošajam mežam, kur turpināja sist. Pēc kāda laika jaunā sieviete paņēma cirvi un sita cietušajam pa galvu un ķermeni. Rezultātā viņa noslepkavoja vīrieti. Visi trīs apsūdzēti par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 152.panta otrajā daļā. Savukārt sieviete apsūdzēta arī pēc Krimināllikuma 117.panta 2.punkta. Lieta nodota izskatīšanai Rēzeknes tiesai".

Kā vēsta Latvijas tiesu e-pakalpojumu mājaslapā www.manas.tiesas.lv publicētā informācija, šo krimināllietu izskatīs Rēzeknes tiesā Balvos 27.augustā pulksten 10 (tiesnese - Simona Gmireka). Tā būs atklāta tiesas sēde. Kā apsūdzētie norādīti LAURA BUKOVSKA, JURIS BUKOVSKIS un JĀNIS BUKOVSKIS.

Šī gada laikraksta "Vaduguns" 5.marta numurā jau rakstījām, ka 27.februārī Valsts policijas Balvu iecirknī uzsākts kriminālprocess par to, ka Balvu novada Bērzkalnes pagastā mežā atrasts 29 gadus jauna vīrieša liķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm - dažāda rakstura brūcēm ķermeni. Nākamajā dienā pēc notikušā tika aizturētas trīs personas - 1996.gadā dzimusi sieviete, 1998.gadā dzimis vīrietis un 2000.gadā dzimis vīrietis. Iepriekš visas trīs personas bija nonākušas policijas redzeslokā. Savukārt nogalinātajam vīrietim - Kasparam Jeromānam - šogad decembrī (Ziemassvētku vakarā) apritētu apaļi 30 gadi. Kasparu zemes klēpi guldīja 5.martā.

Sievietei - mūža ieslodzījums vai ne mazāk par desmit gadiem

Abi brāļi apsūdzēti par prettiesisku darbību, atņemot personai iespēju brīvi noteikt savu atrašanās vietu (nelikumīga brīvības atņemšana), ja tas izdarīts cietušā dzīvībai vai veselībai bīstamā veidā, vai ja tas saistīts ar fizisku ciešanu nodarīšanu viņam, vai ja tas ildzis vairāk par vienu nedēļu, vai ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās (152.panta otrā daļa). Par šādu kriminālpārkāpumu **soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trīs gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trīs gadiem vai bez tās.**

Savukārt sieviete apsūdzēta ne tikai pēc tāda paša panta, kā viņas brāļi, bet arī par slepkavību, ja noslepkavota persona, vainīgajam apzinoties, ka tā ir bezpalīdzības stāvoklī (117.panta 2.punkts). Tā ir slepkavība pastipriņošos apstākļos un krietni smagāks noziegums, par kuru paredzēta arī lielāka atbildība. Proti, ja tiesā tiks pierādīta sievietes vaina, viņai **draud mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana uz laiku no desmit līdz divdesmit gadiem ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trīs gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.**

Prokuratūra norāda, ka neviena persona netiek uzskatīta par vainīgu, kamēr vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā netiek konstatēta Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Par ko raksta kaimiņi

Kāpēc nofrēzēts jaunais asfalts uz Gulbenes - Balvu šosejas?

Autovadītāji pamanījuši, ka ceļa Gulbene - Balvi remontējamajā posmā pirms aptuveni divām nedēļām tika nofrēzēts jaunais asfalts pirms bijušā dzelzceļa. Viņi interesējas, vai tas nebija kvalitatīvs, un vai šī ceļa remonts tiks pabeigts laikā (jāpiebilst, ka par to interesējas arī laikraksta "Vaduguns" lasītāji - aut.pieb.)?

Valsts akciju sabiedrības "Latvijas valsts ceļi" Komunikācijas daļas vadītāja ANNA KONONOVA "Dzirkstele" skaidro, ka autoceļa Gulbene - Balvi - Viļaka - Krievijas robeža (Vientuļi) posma no Gulbenes līdz Kazupei pie Kauguru ezera būvprojekts "Dzirksteles" pieminētajā vietā pirms bijušā dzelzceļa līdzekļu taupīšanas nolūkā paredzēja nepilno segas konstrukciju, tas ir, esošās asfalta segas nofrēzēšanu, šķembu pamata kārtas un divu asfalta kārtu ieklāšanu. Taču jau pēc pirmās asfalta kārtas izbūves segumā sāka veidoties rīses, segai trūka nestspējas, tāpēc arī šī asfalta kārtā tika nofrēzēta. "5.augustā vēlreiz tiks pārbaudīta pamatu nestspēja, un tiks izlemts par turpmāko rīcību, vai šajā vietā nav jābūvē pilna ceļa segas konstrukcija," stāsta A.Kononova.

Viņa arī norāda, ka saskaņā ar līgumu šī autoceļa posma būvdarbi ir jābeidz 10.oktobrī, taču, visticamāk, šis termiņš tiks pagarināts. "Pašlaik būvdarbu posmā pilnās segas konstrukciju izbūves vietās tiek veidota gultne, apmainīta nederīga vājas nestspējas grunts pret prasībām atbilstošu, izbūvēta salizturīgā un šķembu kārtā. Tiek remontēta Mellupes caurteka un tiek izbūvēta jauna monolīta dzelzsbetona caurteka vecā Pogupes tilta vietā, turpinās drenāžas trases izbūve. Ceļa labajā pusē no trases sākuma līdz "Ceļmalām" notiek gājēju - velosipēdistu ceļa izbūve. Asfalta apakškārtā ir ieklāta aptuveni 40 procentos no visa posma," stāsta A.Kononova.

Inita Savicka, portāls www.dzirkstele.lv

Lasītāji jautā

Par drošību un automašīnām pretī gājēju pārejai

Laikraksta "Vaduguns" redakciju apmeklēja balvenieši, kuri pastāstīja par saviem novērojumiem tirdzniecības centrā "Planēta" un tā stāvlaukumā Balvos.

Vai var uzkrāsot dzeltenu līniju?

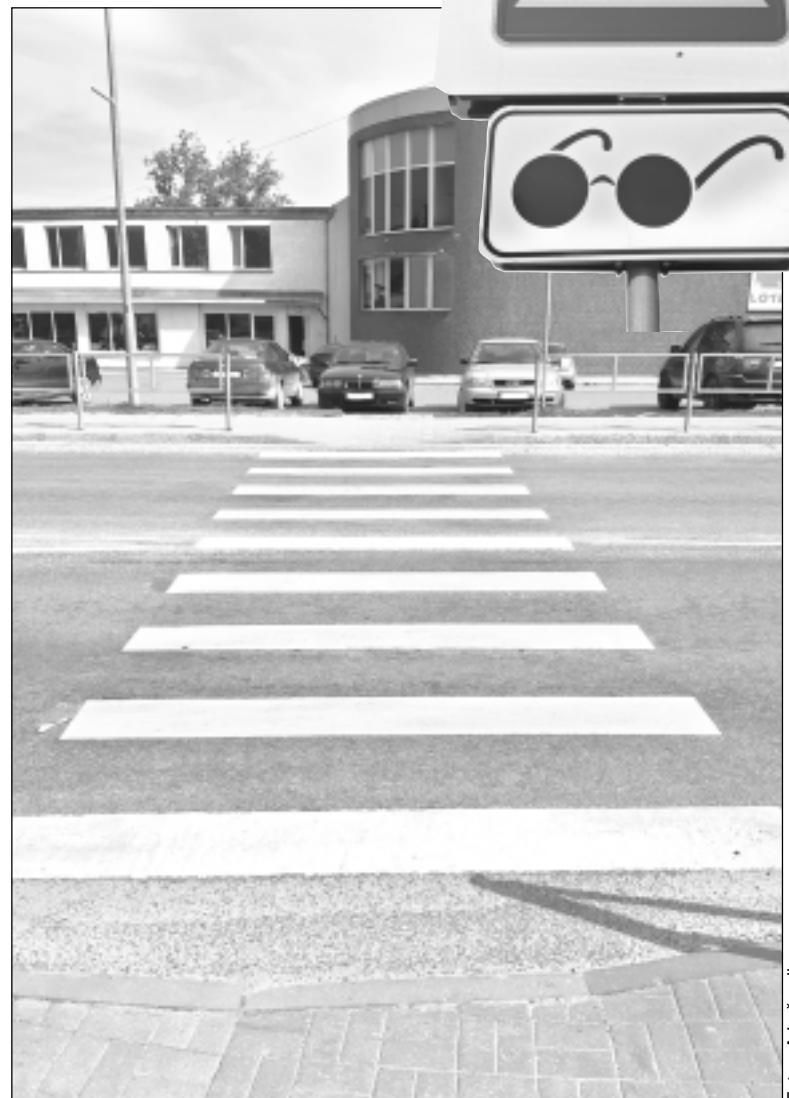
"Uz tirdzniecības centru "Planēta" ierikota gājēju pāreja (attēlā). Uzreiz pēc tam ir gājēju trotuārs, bet blakus tam - tirdzniecības centra automašīnu stāvlaukums. Diemžēl, šķērsojot gājēju pāreju, nereti jāsaskaras ar situācijām, kad kāds no autovadītājiem savu spēkratu novieto tieši pretī gājēju pārejai. Rezultātā gājēji, lai nokļūtu tirdzniecības centrā, iet vai nu pa zaļo zonu, tādējādi mīdot zāli, vai arī spraucas starp novietotajām automašīnām. Vienā no gadījumiem kāds gājējs, mēģinot izlavierēt starp stāvēšanai novietotajiem auto, manai automašīnai gandrīz nolauza ārējo atpakaļskata spoguļi. Ikdienā šo gājēju pāreju šķērso visdažādākie cilvēki - gan jauni, gan vecāka gadagājuma cilvēki un ļaudis ar kustību traucējumiem. Pie gājēju pārejas zīmes ir arī papildzīme "Neredzīgi gājēji" (attēlā), kuru parasti uzstāda vietās, kur bieži pārvietojas neredzīgi cilvēki. Turklāt, kad beidzas gājēju pāreja (uz tirdzniecības centra "Planēta" pusi), no gājēju trotuāra uz stāvlaukumu ierikots bruģēts celiņš, kas, kā saprotu, liecina, ka pa to gājējiem vajadzētu brīvi, netraucēti pārvietoties, nevis atdurties pret stāvēšanai novietotu auto. Varbūt pretī gājēju pārejai varētu uzkrāsot dzeltenu līniju, tādējādi autovadītājiem darot zināmu, ka tur novietot savas automašīnas nedrīkst?" jautā lasītājs.

Savukārt kāds cits lasītājs, interesējoties par drošību

tirdzniecības centrā, kuru katru dienu apmeklē salīdzinoši daudz cilvēku, jautā: "Tirdzniecības centrā "Planēta" strādā apsargi, kuru pienākumos ietilpst tikai, piemēram, veikala "Rimi" uzraudzība, vai arī ir atsevišķa apsardze, kas uzrauga visu tirdzniecības centra ēku kopumā un pie kuras nepieciešamības gadījumā var griezties?"

Stāvlaukums jau šobrīd ir mazs

Tirdzniecības centra "Planēta" pārvaldnieks AINĀRS SUPE skaidro, ka stāvlaukums pie tirdzniecības centra jau šobrīd ir diezgan mazs. Ja būs papildus stāvlaukuma izmantošanas ierobežojumi, autostāvvietu kļūs vēl mazāk. "Turklāt no ceļu satiksmes noteikumu viedokļa, vienkārši uzkrāsota dzeltena līnija neko nenozīmē. Tā vispirms jāaskaņo ar atbildīgo iestādi, un tikai tad tā oficiāli, kā saka, var uzsākt savu darbu. Tāpat vēlos uzsvērt, - ja arī pretī gājēju pārejai aizliegtu novietot automašīnas un tur gājējiem būtu brīva vieta, lai pārvietotos, tāpat liela daļa gājēju uz tirdzniecības centru meklētu un meklētu ceļu, kas ir īsāks. Tas ir cilvēka dabā, un tas ir jautājums par gājēju un arī ikviena cita ceļu satiksmes dalībnieka uzmanību un kultūru. Tādēļ vairāk sliecos uz to, ka papildus ierobežojumi nav nepieciešami. Kas attiecas uz apsargi, tad fiziskas apsardzes (darbinieki, kas atrodas uz vietas centrā) kopējai tirdzniecības centra ēkas apsargāšanai nav. Fiziska apsardze ir tikai veikalā "Rimi". Protams, ja ir nepieciešamība, ikviens var palūgt palīdzību veikala "Rimi" apsargam. Nodot ziņu, kas attiecas uz tirdzniecības centra drošību, var arī jebkura cita centrā esošā veikala darbiniekiem, pārdevējiem. Arī viņi savā ziņā ir atbildīgās personas," skaidro A.Supe.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Apsveikumi

Laime ir vilnis, kas jūrā skrien,
Laime ir stīga, kas sirdis sien,
Laime ir klusēt un laime ir just,
Kā Tava sirds man līdzās pukst.

(I. Tora)

Sirsnīgi sveicu **Annu** un **Raivi Pugejus**
kāzu dienā! Lai Jūsu laimei jūras plašums un
mīlestībai - saules mūžs!

Daina B.

Tavs dzīves ceļš, kur smaguma nav trūcis,
Bet katrai naktij galā bij' rīts,
Jo palīdzējis Dievs, kad viņu lūdzi,
Pēc tumsas apkārt atkal sauli vīt.

Miļi sveicam miļo mammu
Veroniku Pokšani

85 gadu jubilejā! Laimi, veselību
katrā dzīves dienā.

Meita Inta, mazbērni - Anita, Artūrs,
mazzmazbērni - Ernests, Egils

Aizlido dienas un aizlido gadi,
Mums tiem līdzī jāpaspēj steigot.
Zinu, mēs mūžam vairs nebūsim tādi,
Ko gan liktenim varam mēs teikt?

Sveicam **Genovefu Masu** 65 gadu jubilejā!
Vēlam veselību, izturību.

Krišjānieši, mamma

Liels **PALDIES** Rugāju, Lieparu jauniešiem: Zandai Kadakovskai, Rūtai Kristai Pērkonei, Armandam, Astrai Smirnoviem, Oļegam, Raineram, Aināram Ančāniem par atsaucību un palīdzību virpuļviesuļvētras postījumu savākšanā. Ausma

"Purviņu" kapu vecākā, mirušo piederīgie saka **PALDIES** pr. Filipam, Līlijai Zelčai, Aldim, Pēterim Korkliem, Valdim Strelčam, Ivaram Zelčam, Jāni Delveram par palīdzību. Lai Dieva svētība katrā solī!

**Pateicības
vārdi**

Ikvienam ir iespēja isi un
konkrēti pateikt paldies
kādam labvēlim, sponsoram,
atbalstītājam, palīgam. Dārgi
tas nemaksās - tikai 3 eiro
par 25 vārdiem. Jo šie ir
"Pateicības vārdi".

Jaunākais žurnāla numurs

Citādā Pasaule

Raganas
augšāmcelšanās. *Saruna ar
dziednieci, gaišreģi un
vārdotāju Dārtu Tērauds.*

Tautas medicīna.
*Oranžā daktere bez
kaprīzēm - klinģerīte.*

Ekstrasensī valstsvīru
dienestā. *Arī mūsdienās
ekstrasensī dod padomus
valsts prezidentiem.*

Kosmoss daudzus dara
īpašus. *Intervija ar astroloģi*

Gunu Kārklīņu.

Arī ekstrasensī dzīvē cinās. *Gaišreģis Sindijs Anspoks par
meklējumiem ezoterikas pasaulē.*

Maģijas kodekss katrā sirdsapziņā. *Ragana Anita
Povečerovska brīdina no muļķīgas īpašo spēju izmantošanas.*

Kas kopīgs burvim Merlinam, pāvestam un faraonam?
Spieķis, zizlis vai burvju nūjiņa - īpaša statusa simboli.

Pasaules vareno kapi ar lāstu. *Valdnieka Timura kapa
atvēršana izsaukusi nacistu iebrukumu.*

Fenomēns. *Spoguļa maģija mūsdienās.*

Katrā numurā astrologa un numerologa prognozes,
horoskops, sadzīves maģijas padomi, stāsti par divaino
pasauli mums apkārt, kā arī noderīgas ziņas un grāmatu
apskats.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 25.augustam.

Jūlijā mīklu atrisināja: A.Vicupa (Vectilža), I.Kolomejeva (Viļakas novads), I.Pugeja (Kubuli), L.Baranovskis (Balvi), A.Mičule (Tilža), J.Zālītis, D.Zelča (Krišjāņi), I.Svilāne (Lazdukalns), I.Homko (Medņeva).

Par jūlija krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņēma **Inese Kolomejeva** no Viļakas novada Borisovas. Pēc balvas griezties redakcijā.

Sastādīja G.Gruziņa

Baltu mitoloģija

Krustvārdu mīkla augustā

Horizontāli: 1. Svēts dzīvnieks baltiem, turēts kā mājdzīvnieks, devis svētību mājai, auglību sievietēm, mājlopiem, saistīts ar mirušo radnieku gariem. 2. Bišu dievs lietuviešu mitoloģijā. 5. Pasaules un zemāko dievu radītājs, dzinējspēka avots prūšu mitoloģijā. 8. Tautas mutvārdu daiļrade. 9. Druvu auglības dievība latviešu mitoloģijā. 11. Mirušo gars latviešu mitoloģijā. 13. Dzīvnieki, kuriem bija nozīmīga loma baltu reliģijā, tos izmantoja likteņa pareģošanā. 14. Zirgu aizgādnieks latviešu mitoloģijā. 21. Debesu personifikācija latviešu, arī baltu mitoloģijā. 22. Ierakstiet tautasdziesmā trūkstošo vārdu: "... brida rudzu lauku, Sidrabiņu sijādama; Es pacēlu priekšautiņu/ Man piebira sudrabiņš." 26. Jaunības, auglības, dabas, veiksmes dievs prūšu mitoloģijā. 27. Mājas dievs lietuviešu mitoloģijā. 29. Ierakstiet tautasdziesmā trūkstošo vārdu: "Es redzēju jūriņā/ Uz akmeņa uguntiņu; Tur žāvēja ... māte savu zeltu, sudrabiņu." 31. Veselības dievs prūšu mitoloģijā. 32. Debesu dievība, karavīru aizgādnieks latviešu mitoloģijā. 33. Aizsaules dievs prūšu mitoloģijā. 34. Svētbirzs Lietuvā. 35. Svarīgu vietu baltu reliģijā ieņem ... 36. Pārtikas produkts, kuru izmantoja reliģiskos rituālos, īpaši vasaras saulgriežos. 37. Dabas gadskārtējās atdzimšanas, auglības dievība latviešu mitoloģijā, īpaši saistīts ar vasaras saulgriežiem.

Vertikāli: 3. Labības dievs prūšu mitoloģijā. 4. Uguns dieve lietuviešu mitoloģijā. 6. Zemes māte lietuviešu mitoloģijā. 7. Kuģotāju dievs prūšu mitoloģijā. 10. Govju aizgādne latviešu mitoloģijā. 12. Baltiem kopīga likteņa dieviete. 15. Ierakstiet tautasdziesmā trūkstošo vārdu: "No debesu nolaidos/ Ar sudraba virvītēm/ Mijās ... šūpuli/ Māmulīņas klēpīti." 16. Vēja māte lietuviešu mitoloģijā. 17. Mežu dievs prūšu mitoloģijā. 18. Rīta zvaigzne lietuviešu mitoloģijā. 19. Dziru dievs prūšu mitoloģijā. 20. Zemākās būtnes baltu mitoloģijā, cilvēki ar spēju pārvērsties par kādu konkrētu dzīvnieku. 23. Zemākā būtne latviešu mitoloģijā, gars, kas naktīs žņaudz cilvēkus un lopus. 24. Viena no liktenis lēmējām dievietēm latviešu mitoloģijā. 25. Vakara zvaigzne latviešu mitoloģijā. 28. Zemkopības, meža zvēru, medību dieve lietuviešu mitoloģijā. 30. Upju dievs lietuviešu mitoloģijā.

Jūlija mīklas atrisinājums

Horizontāli: 1. Rastrelli. 4. Lielvārde. 7. Eži. 9. Kuldīga. 12. Ikšķile. 13. Sērene. 14. Istaba. 15. Cukura. 16. Ventas. 17. Ludza. 19. Cēsis. 21. Strūve. 23. LZA. 25. Lubāna. 28. Birži. 29. Holma. 32. LLU. 34. Rujene. 35. Stučka. 36. Bite. 38. Ape. 39. Gors. 44. Aknīste. 45. Karosta. 49. Grobiņa. 50. Sasmaka. 53. Mūsa. 54. Seda. 55. Īves. 56. Iela. 58. Putraskalns. 60. LJA. 61. Trīs. 62. Poļu. 63. RTA. 64. Aptieka. 65. Vilkmuižas. 66. Plostnieku. 67. Kraukļi.

Vertikāli: 2. RB (Rūdolfs Blaumanis). 3. Āžu. 5. VA. 6. Ilūkste. 8. Piltene. 10. MN (Marija Naumova). 11. PS (Pauls Stradiņš). 18. Durbe. 20. Salmu. 22. Ūdru. 24. Zilupe. 26. Buču. 27. Gulbene. 30. Kārsava. 31. Grīva. 33. Lapsa. 37. Eķengrāve. 39. Gūtmaņala. 40. Vīna. 41. Stikla. 42. Saldus. 43. Eols. 46. Volfs. 47. Brauns. 48. Balvi. 51. Krāslava. 52. Limbažus. 57. Liņi. 59. Govs.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu.
Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski - vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Meitene ar mēness auskaru. Iesūtīja Daidze Andersone.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Laika zīmes

Kāds laiks varētu būt augustā?

Tautas gudriba vēsta, ka Rudzu mēnesim augustam maisā gan vasaras saule, gan rudens migla un lietus. Ja augusta sākums, galvenokārt tā pirmās dienas, karsts, tad ziema būs gara, auksta un sniegaina. Ja vasaras pēdējais mēnesis silts, tad tā ir zīme, ka būs vējains oktobris.

Laika apstākļi pagājušā februāra, marta un aprīļa zīmīgajās dienās liecināja par salīdzinoši vēsu un nokrišņiem bagātu augustu. Vēlāk zīmes dabā un maijā vēstīja pārsvarā par siltu un sausu Rudzu mēnesi. Sekojot šīm norādēm laikā līdz Vasaras Mārai (15.augusts), Viršu mēnesis rādās būt mēreni silts, kad saule mīsiēs ar mākoņiem un pārsvarā būs sauss. Dienās lielākoties ar gaisa temperatūru +18, +23°C. Naktīs jau sajūtīsim rudens dzestrumu. Nokrišņi īslaicīgi.

Mēneša vidū laika apstākļi nepastāvīgi. Bieži mākoņains, bet bez stipriem nokrišņiem. Temperatūras dienās ap +17, +22°C. Naktīs vēsas.

Arī augusta otrajā pusē bez būtiskām pārmaiņām. Dienas mēreni siltas, bet naktīs jau biežāk iezagsies rudenīgs vēsums. Nokrišņu vairāk, bet pārsvarā īslaicīgi, un tie nekļūs par traucēkli ražas novākšanā. Siltākas un sausākas dienas varētu būt laikā ap un pēc Bērtuļa (24.augusts). Tad temperatūra daždien var paaugstināties līdz +25 un vairāk grādiem. Vēlāk ar mainīgiem laika apstākļiem. Dienas pārsvarā saulainas, bet naktīs dzestras, skaidrajās naktīs salnu vietās arī pirmās rudens salnas.

Kopumā augusts būs tuvu vidējam gan temperatūru, gan nokrišņu ziņā. Iespējams, ka dienu, kad temperatūra tuvosies +30°C, augustā nebūs. Var izrādīties, ka šīs karstās jūlija dienas (26.-28. jūlijs) būs arī pēdējās karstākās dienas šogad. Līdz ar to izpaliks arī stipras pērkona lietusgāzes un mēs piedzīvosim normālu, bez īpašiem pārsteigumiem tradicionālu Latvijas vasaras pēdējo mēnesi – augustu.

VILIS BUKŠS

Interesanti

Rudenīgas liesmas dārzā

Sudrabsveces īpaši izceļas kopējā dārza ainavā – līdz pat vasaras vidum būs redzams tikai lapotnes kupols, bet vēlāk sudrabsvece izšauj gaisā savas liesmas jeb ziedu vāles, kuru gaišās krāsas tik labi iederas uz tumša fona. Turklāt ziediem ir patīkama un valdzinoša smarža, kam grūti turēties pretim.

Sudrabsvece (*Cimicifuga*) ir pie gundegu dzimtas piederošas daudzgadīgas ziemcietes. Savvaļā tās sastopamas mērenā klimata joslā – Austrumeiropā, Austrumāzijā un Ziemeļamerikā.

Sudrabsveču raksturojums

Sudrabsveces lapojums parasti ir aptuveni 1,2 m augsts, taču ziedēšanas laikā stāvās, garās ziedkopas var sasniegt pat 2 metru augstumu. Augs struktūras ziņā līdzinās astilbēm, taču sudrabsvecei ziedkopas vairāk līdzīgas garām, taisnām svēcēm un dažreiz tiek dēvētas pat par pudeļbirstēm. Ziedkopu veido daudz mazu ziediņu, bet pašas ziedkopas var būt gan stingri taisnas, gan nedaudz nokarenas. Arī sudrabsveces lapas atgādina uguns liesmas, jo ir garas un robotas (līdzīgi kā papardei), turklāt papildu intensīvai, nedaudz tumšajai krāsai mēdz būt arī lillā vai iesarkanos toņos. 20. gs. pirmajā pusē tika izveidotas arī variācijas ar tumši lillā, teju melnu lapotni, kas galvenokārt ir zarainās sudrabsveces paveids. Sudrabsveces ar gaiši zaļu lapotni ir visjutīgākās pret karstu sauli.

Vietas izvēle un stādīšana

Graciozais ēnmīlis labi dzīvos mitrā, auglīgā un trūdvielām bagātā augsnē, kas ir nedaudz skābena (ar pH 5.0-6.0) un ar labu drenāžu. Izvēlētajai vietai jābūt daļēji ēnainai vai pilnīgi noēnotai. Sudrabsvecei nevajadzētu izvēlēties vietu zem lieliem, pieaugušiem kokiem, jo tie radīs konkurenci attiecībā uz abiem augiem nepieciešamo mitrumu. Sudrabsvecei ar tumšo lapojumu tās krāsa ir intensīvāka saulainākās vietās. Jāņem vērā, ka nepietiekamas gaismas daudzuma un neatbilstošas augsnes dēļ jebkuras šķirnes sudrabsveces var arī neuzziedēt vispār.

Rudenī vai agrā pavasarī, kad izvēlēta augu stādīšanas vieta, tos izstāda aptuveni 0,5-0,8 m attālumā vienu no otra, un vislabāk tos stādīt nelielās grupās. Sudrabsveces attīstās samērā lēni, taču laika gaitā lapotne var ievērojami izplesties.

Kailsakņu stādus vēlams stādīt aptuveni 2,5 cm dziļāk par augsnes līmeni, lai tie labāk pārdzīvotu savas dzīvesvietas maiņu un netiktu traumēti. Kopumā sudrabsvece ir izturīgs augs, jo spēs pārdzīvot arī samērīgu sausuma periodu. Lai arī

šādā gadījumā augs vizuāli izskatīsies novājināts, tiklīdz apstākļi uzlabosies, tas strauji atgūs savu krāšņo un spēcīgo lapotni. Tiesa, pirmajos divos gados, kamēr ziedaugs nostiprinās jaunajā vietā, laistīšana veicama regulāri.

Rūpes par augu

Augšanas sezonas laikā nav nepieciešama aktīva papildu mēslošana, bet vienu reizi sezonas laikā vēlams augsni bagātināt ar organisku mēslojumu. Regulāri jāseko līdzi, lai augsne būtu mitra un lapotni neskartu tieša, karsta saule, kas var radīt apdegumus. Ņemot vērā, ka sudrabsveces nostiprinās lēni, pirmajos divos gados jaunais augs var arī neziedēt, lai gan spēcīgi stādi zied jau pirmajā sezonā. Savukārt trešajā sezonā, iespējams, smagākos ziedu starus nāksies atsiet pie balsta. Ziedi priecēs aptuveni līdz rudens vidum, bet pēc izziedēšanas parādīsies sēklotnes. Tās saglabās interesanto auga struktūru visu ziemu līdz pavasarim, kad vecā lapotne nogriežama līdz zemes virsmai. Pārstādīt nelielu stādu ir samērā viegli, sarežģītāka ir pavairošana ar sakņu sadalīšanu. Ja tomēr nepieciešams sadalīt esošo augu, to veic pavasarī vai rudenī, ļoti uzmanīgi izrokot un divās vai trīs daļās sadalot vecā stāda sakni. Sadalīšana gan nepieciešama reti, jo augs, līdzīgi kā peonijas, var augt vienā un tajā pašā vietā ilgu gadus.

Sudrabsveces ir drošas pret dažādiem augu kaitēkļiem, un, ja augsne allaž būs mitra vai to neapdraudēs stāvoši ūdeņi, sudrabsvecei neveidosies arī rūsa vai sakņu puve.

INTERESANTI FAKTI:

- ☞ ziedauga latīniskajam nosaukumam *cimicifuga* ir divas daļas – *cimex* apzīmē kukaini, bet *fugio* nozīmē prom skriešanu, līdz ar to auga nosaukumu var tulkot kā *kukaiņu atvairošs*;
- ☞ sudrabsveces lieliski derēs kā grieztie ziedi, telpu piepildot ar savu spēcīgo smaržu;
- ☞ sēklu pogaļas var izkaltēt un izmantot ziedu kompozīcijās;
- ☞ dažādiem tauriņiem ļoti patīk sudrabsveces;
- ☞ sudrabsveces izmanto gan skaitumkopšanas, gan alternatīvās medicīnas produktu izgatavošanā.

Darbi augustā

Neatkarīgi no laika apstākļiem, sākoties augustam, dārzā parādās vairāk rūpju – gan ražu novācot, gan par jaunu ražu domājot. Līdz ar to sākas cikls, kad pakāpeniski sākam gatavoties ziemai un arī nākamajai sezonai.

✓ Augustā pēdējo reizi pirms ziemas apgriez dzīvžogus. Pārējiem kokiem un krūmiem izgriez vecos, slimos un nokaltušos zarus. Apgriez noziedējušās Japānas spirejas, pieformē citus košumkrūmus. Izgriez noziedējušās ziedkopas un atvases.

✓ Sakopj koku un krūmu apdobs. Ar komplekso rudens mēslojumu (kompleksais mēslojums ar samazinātu slāpekļa daudzumu vai pat bez tā, piemēram, N:P:K – 3,5:10:15, mēslo kokus, krūmus un ziemcietes. Kālijs palīdzēs augiem nobriest un sagatavoties ziemai.

✓ Labs brīdis, kad ar kritisku aci izvērtēt puķu stādījumus. Noziedējušajām ziemcietēm izgriez ziedkopas, nogriez bojātas, slimās un neglītās lapas. Izrok, sadala un pārstāda vasarā un pavasarī ziedošos pārāk biezi saaugušos ziemciešu cerus un pudurus. Apgriez lavandas, timiānu, raudeni, izopu.

✓ Paliekošā vietā stāda divgadīgo puķu – kāršrožu, mārpuķīšu, pulkstenīšu, neļķu, uzpirkstiņu, vakareņu, neaizmirstuliņu, margrietīņu un atraitniņu stādus. Stāda vai pārstāda lilijas, augustā stādāmās sīpolpuķes – krokusus, muskares, rūtainās un karaliskās fritilārijas, sniedzītes, pušķinijas. Sīpolpuķes stāda trīs sīpolu dziļumā.

✓ Vāc ziedu sēklas. Tradicionāli tiek uzskatīts, ka labākas sēklas rodas no pirmajiem ziediem, tāpēc tos neizgriez, bet ļauj tiem nobriest. Kad sēklu pogaļas ir sausas – nozeltējušas, nobrūnējušas, bet vēl nav atvērušās, tās nogriez un novieto siltā un sausā vietā uz papīra, kur ļauj sēklotnēm atvērties.

✓ Augļu dārzā ir ražas laiks. Ogas jau novāktas, tagad laiks parūpēties par ogulājiem, sakopt tos un pabarot, lai arī nākamgad ogu būtu daudz. Ābolu, plūmju un bumbieru ražas vēl tikai gaidāmas. Tagad jārupējas, lai to neiznīcina sausums, slimības un kaitēkļi. Pēc ražas novākšanas ogulājiem izgriez bojātos, sausos un slimos zarus. Izravē un uzirdina apdobs, ogulājus mēslo ar rudens mēslojumu un profilaktiski miglo pret slimībām un kaitēkļiem.

✓ Veido vainagus saldajiem un skābajiem ķiršiem. Apgriezot ķiršus, atstāj celmiņus, kas ir trīs līdz piecas reizes garāki par nogrieztā zara diametru. Augļu kokiem izplēš jaunus, nevajadzīgos dzinumus (ūdenszarus). Nogriez vertikāli augošos dzinumus, vadzaru un skeletzaru galotņu konkurentdzinumus.

✓ Aco dārzā augošos augļu kokus. Pārbauda iepriekš acotos. Ja nepieciešams, tos pārsien. Pieaugušajiem acojumiem apgriez potcelmu vai, ja potēts vainagā, zaru virs potējuma.

✓ Izgriez noražojušos aveņu dzinumus. Laista. Irdina rindstarpas, mulčē apdobs. Ja izplatījušās slimības vai kaitēkļi, miglo ar pieskares iedarbības pesticīdiem.

✓ Nogriez noražojušo zemeņu lapas. Zemeņu cerus mēslo ar komplekso mēslojumu ar pazeminātu slāpekļa un fosfora saturu.

✓ Iepriekš sagatavotajās dobēs stāda jaunās zemenes. Jaunos stādījumus regulāri laista.

✓ Sakņu dārzā ir sācies ražas laiks. Tomēr pat, ja dārzenus ir daudz, raža ir jānolasa, citādi dārzeni ne tikai pārāugs, bet augs arī pārstās veidot jaunus augļus un visus spēkus veltīs sēklu briedināšanai. Savlaikus, lai nepārāug, novāc kabačus, patisonus. Ēšanai lasa cukurzirnīšus, sviesta pupiņas.

✓ Novāc sīpolus un liek žāvēties labi vēdināmās telpās.

✓ Sēj viengadīgos garšaugus, dilles, salātus, spinātus, redīsus. Ar ceru dališanu pavairo daudzgadīgos garšaugus, raudeni, timiānu, skābenes, ziemas lokus, estragonu. ✓ Tomātiem nokniebj galotnes un augšējos dzinumus, izkniebj pazares.

✓ Zem ķirbjiem paklāj salmu vai mulčas kārtu, lai tiem nav jāguļ uz vēsas un mitras zemes.

✓ Ja dārzā aug kartupeļi, tad augusta otrajā pusē tiem noņauj lakstus, lai kartupeļi labāk nobriestu.

✓ Vasaras beigās arī siltumnīcas augiem parādās vairāk iespēju saņemt kādu slimību, tāpēc jārupējas par siltumnīcas mikroklimatu un augiem optimālu laistīšanas un barošanas režīmu.

✓ Augustā, naktīm kļūstot vēsākām, arī telpaugiem ir laiks no dārza atgriezties istabās. To labāk izdarīt tad, kad dienā gan ārā, gan iekštelpās ir aptuveni vienāda gaisa temperatūra. Un tas noteikti ir jāizdara pirms gaisa temperatūra naktīs noslid līdz +10°C.

Dārza darbu kalendārs augustā

P		5		Sv	12		M	19		A	26		Vz
O		6			13			20			27		
T		7	Augošs mēness 20.31	Sk	14		Ū	21			28		
C	1	8			15	Pilnmēness 15.29 Nelabvēlīga diena		22		Vr	29		L
P	2	9		St	16			23	Dilstošs mēness 17.56		30	Jauns mēness 13.37 Nelabvēlīga diena	J
S	3	10			17		Z	24			31		
Sv	4	11		M	18		A	25		D			

-Lapu dienas -Augļu dienas -Sakņu dienas -Ziedu dienas Nelabvēlīga diena - nav ieteicami dārza darbi

Pērk

Z.s "Strautiņi"
 iepērk **mājlopus.**
 Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
 Tāl. 29411033.

IEPĒRK MĀJLOPUS
AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
 tel. 27777733
 www.galaspārstrade.lv

Pērk mežu ar zemi un cirsmas.
 Tāl. 27876697.

PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS.
 Cena no 1000-15000 EUR/ha.
 Samaksa darījuma dienā.
 Tāl. 26798171.

Pērk mežus, zemi, izcirtumus,
 cirsmas. Tāl. 29433000.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus.
 BIO liellopiem augstas cenas.
 Samaksa tūlītēja. Tāl. 62003939.

Pateicība

No sirds pateicos visiem mīļajiem cilvēkiem, kuri sveica mani vārdadienā. Īpašs **PALDIES** pr. Guntaram Skutelim, saimniekam Harijam Dvinskim, pagasta pārvaldniekam Ilmāram Locānam, Vinetiņai Zeltkalnei, folkloras kopai "Atzele", Žiguru teātrim "Virši". Novēlu visiem Dieva svētību un laimi personīgajā dzīvē.
 ANNA STRUPKA

Dažādi

Smalcina ar 2,8 m smalcinātāju, plauj ar 2-disku plaujmašīnu.
 Tāl. 29165808.

Zāles smalcināšana ar minitraktoru.
 Tāl. 26512307.

Ierīko ūdensvadus, kabeļus, kanalizāciju.
 Tāl. 25685918.

Rok diļus, grāvjus, akas, pamatus, līdzina krastus. Zāģē, izved cirsmas, apaugumus.
 Tāl. 28608343.

Pievied smilti, šķembas, melnzemi.
 Tāl. 25685918.

Evakuatora pakalpojumi un citu kravu pārvadāšana.
 Tāl. 29296201.

Pārdod 1,5-istabu dzīvokli Balvos.
 Tāl. 26117229.

Pārdod labu cinkotu skārdi (noņemts no jumta).
 Tāl. 29449627.

Dāvina 2 mēnešus vecu kaķeni.
 Tāl. 26471342.

Pārdod

Lēti pārdod invalīdu ratus (elektriskie). Tāl. 26470877, 26199673.

Pārdod skaldītu malku, svaigi zāģēta. Tāl. 25420111.

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³ - EUR 155.
 Tāl. 29418841.

9.augustā z/s "Gračuļi" pārdos dažādu krāsu jaunputnus (4,5-6 mēn.), dējējvistas, gaiļus (arī maina). Tāl. 29186065; 25983997 (šoferis).

Bērzpils 7.20 - Lazdukalns 7.35 - Kapūne 7.45 - Rugāji 7.55 - Medņi 8.05 - Naudaskalns 8.15 - Balvi 8.25 - Kubuli 9.00 - Vīksna 9.20 - Kuprava 9.40 - Viļaka 10.00 - Žiguri 10.20 - Borisova 10.40 - Semenova 10.55 - Šķilbēni 11.05 - Rekova 11.15 - Upīte 11.25 - Baltinava 11.45 - Briežuciems 12.00 - Egluciems 12.20 - Vectilža 12.40 - Tilža 13.00 - Golvori 13.15 - Bērzpils 13.30.

Pārdod jaunputnus, dējējvistas.
 Tāl. 29424509.

Pārdod graudus no kombaina.
 Tāl. 29479880.

Pārdod 3-istabu dzīvokli ciematā Tilžā. Cena EUR 3200.
 Tāl. 29283560.

Pārdod 1,5-istabu dzīvokli Balvos.
 Tāl. 26117229.

Līdzjūtības

*Birst ziedos asaras kā zvaigznes,
 Jo tavā takā skujas smaģi krit.
 Cik grūti iedegt baltu sveci
 Un ziedus klāt pār tavu kapu, māt.*
 Lai patiesi līdzjūtības vārdi ir atbalsts sāpju brīdī kolēģei **Tatjanai Bolgarovai ar ģimeni, MĀMIŅU, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
 Baltinavas vidusskolas kolektīvs

*Lai miers maniem bērziem, zem kuriem es stāju,
 Lai miers manai zemei, pa kuru es gāju,
 Lai miers maniem putniem, kas debesis skrēja
 Un deva daudz spēka no saules un vēja...*

Šajā sāpju un atvadu brīdī esam līdzās un izsakām patiesu līdzjūtību meitām **Tatjanai, Ludmilai un viņu ģimenēm**, guldot zemes klēpī māmiņu, vecmāmiņu, sievasmāti **AĻINU JAKOVĻEVU**.
 A.Vizule, J.Grigorjeva, V.Daukste, T.Bogova, G.Boldāne, A.Mežale, A.Mežale, A.Jefimova, A.Meščanova, J.Zelčs, S.Tabore, V.Pitņa, V.Višņakova

*Klusums...
 Tevis vairs nav.
 Tikai atmiņas, kas aizkustina dvēseli,
 Vārdi, kas nepateikti, skan...*
 (A.Gļauda)
 Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Tatjanai Bolgarovai ar ģimeni**, pavadot mīlo **MĀTI, VECMĀMIŅU** kapu kalniņā.
 Ločmeļu un Petrovu ģimenes

*Man palikuši tavi vārdi,
 Man palikusi tava sirds.
 Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
 Vēl tavas acis preti mirdz.*
 (M.Jansone)
 Skumstam kopā ar **Tatjanu Bolgarovu un pārējiem tuviniekiem**, pavadot **MĀMIŅU** Aizsaulē dārzos.
 Kaimiņi: Logini, Buklovski, Ločmeļi

*Māt, es aizgriežu acis no pasaules
 Un klusumam ļaujos uz brīdi,
 Kur tu nu šurpu no aizsaulē
 Ar zvaigzni preti man spīdi.*
 (A.Kalniņš)
 Skumju brīdī esam kopā ar **Tatjanu Bolgarovu un ģimeni, māti** zemes klēpī guldot.
 V.Žukova, A.Toma, A.Krakope

*Kā dziju kamols mūžs ir saritināts,
 Kur dzipari visdažādākie mirdz.
 Ja spētu kāds tos atšķetināt,
 Tad vidū būtu vecmāmiņas sirds.*
 (L.Vāczemnieks)
 Izsakām līdzjūtību **Romualdam, Tatjanai Bolgarovai un ģimenei**, guldot zemes klēpī **VECMĀMIŅU, MĀMIŅU**.
 Izsaka līdzjūtību klasesbiedrī, audzēkņi šajā skumjajā brīdī

*Pierimst solī, klusē domas,
 Neskan mīļā mātes balss,
 Tikai klusa sāpe sirdī
 Ilgi vēl pēc tevis sauks.*
 Skumjajā brīdī esam kopā ar **meitām, māmiņu AĻINU JAKOVĻEVU** aizsaulē aizvadot.
 Kaimiņi

*Vasara sāpēs sadegusi,
 Dvēseļu dārzos aizgājusi.
 Mūžīgo mieru dzīvei, kas bija.
 Tālāk viss ieritēs atmiņās.*
 (B.Vilks)
 Izsakām patiesu līdzjūtību **Tatjanai Bolgarovai, MĀMIŅU** mūžības ceļā pavadot.
 Baltinavas vidusskolas 2006. gada izlaiduma audzēkņi un vecāki

*Es gribēju tev sacīt mīlus vārdus
 Un pajautāt, kā tev pa dzīvi iet...
 Par vēlū viss, jau saule norietēja,
 Un tumši tavi logi, durvis ciet.*
 Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Maritai Leišavniecei**, kad mīļā **VECMĀMIŅA** jāgūlda Zemes mātes klēpī.
 Deju studijas "Terpsihora" mūsdienīgu deju grupas 1.- 2.klase, grupa "Hugo", vecāki un vadītāja

*Atstājiet mani šai pusē,
 Kur zvaigznes augustā krit!
 Kur iešalko vēji un klusē,
 Kad mēness aiz mākoņiem slīd.*
 (R.Urtāne)
 Izsakām līdzjūtību **Sarmitei, Izei un tuviniekiem, SILVIJU LIELBĀRDI** mūžībā pavadot.
 Sležu ģimenes

*No visiem tālumiem ir atpakaļ ceļš,
 No laika tāluma nekad. (E.Vēciņa)
 Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Aivaram Žagaram ar ģimeni, TUVU CILVĒKU** mūžībā pavadot.
 SIA "Viļakas namsaimnieks"*

*Zvaigznes neizdziest, tās tālumos iet,
 Un deg, mūžīgi debesis mirdz.
 Tā arī no cilvēka vēl paliek
 Mūža darbs, ko sildījusi sirds.*
 Lai mūsu patiesa līdzjūtība ir atbalsts sāpju brīdī **Bronislavai Spalviņai un pārējiem tuviniekiem**, vīru, tēvu un brāli **JĀNI SPALVIŅU** mūžības ceļā pavadot.
 Bērzpils pagasta folkloras kopa "Saivenis" un bijušās dziedātājas

*Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne
 Debesu plašumā mīt -
 Ne zināt mums stundu, ne brīdi,
 Kad dziestoša lejup tā krit.*
 Izsakām patiesu līdzjūtību **sievai Bronislavai, dēlam Aigaram ar ģimeni**, uz mūžu atvadoties no vīra un tēva **JĀŅA SPALVIŅA**.
 Vilhelma, Armanda un Gata Loginu ģimenes

*Bet, kad plāvējs atnāks plaut,
 Vārpa izirs viņu vilēs -
 būšu pelēks rudzu grauds,
 guldīts tēvu zemes dzīlēs.*
 (A.Krūklis)
 Skumjajā sāpju un atvadu brīdī mūsu patiesa līdzjūtība **kolēģei Bronislavai ar ģimeni**, vīru, tēvu **JĀNI SPALVIŅU** mūžības ceļā pavadot.
 Anna, Antoņina, Marcijana, Genovefa, Stefānija, Lonija, Jānis

*Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm,
 Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu...
 Nostājas blakus tev draugi un klusē
 Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.*
 (R.Skujņa)
 Izsakām patiesu līdzjūtību **sievai Bronislavai un dēlam Aigaram ar ģimeni**, pavadot **JĀNI SPALVIŅU** kapu kalniņā.
 Bitaiņi, Sidelņiki

*Ik diena - jauni ziedēšanas vārti,
 Bet tavi - pēkšņi aizcirtušie ciet.
 Mums paliek sirdī tavi saules vārdi
 Un mīlestība, kura neaiziet.*
 Izsakām patiesu līdzjūtību **Aināram Oplucānam un tuviniekiem**, sievu, māmiņu **INGU** mūžības ceļā pavadot.
 VAS "LAU" Rēzeknes CR Balvu nodaļas kolektīvs

*Priedes sērās šalko klusi,
 Bērzi zaļās galvas liec.
 Kādēļ, sirds, tu aprimusi?
 Vēl tik maz zem saules iets.*
 Negaidīti mūžības ceļā devusies **INGA OPLUCĀNE**, šajā brīdī patiesa līdzjūtība **Aināram, bērniem un tuviniekiem**.
 VAS "LAU" Rēzeknes CR Balvu arodbiedrība

*Vēl galā nebij' darbs
 Vēl nebeidzās dziesma -
 lejaucās liktenis skarbs,
 Nodzisa dzīvības liesma.*
 Skumju brīdī esam kopā ar **Aināru, Eviju, Ediju, Juri, Aleksandru, INGU OPLUCĀNI** mūžībā pavadot.
 Brīvības ielas 59.a mājas kaimiņi

*Sāp...
 Neizsakāmi sāp.
 Klusums ir mājās ienācis,
 Gaismu nodzēsis,
 Skumjas atnesis. Sāp...
 (V.Kokle-Liņņa)
 Skumju brīdī esam kopā ar **Tevi, Vija**, dēlu **LAURI** pāragri kapu kalniņā guldot.
 Aivars un Ilga ar ģimenēm*

*Lapa nobira dzīvības kokam,
 Mūžības vēji nu klēpī to nes.
 Tur, kur debesu mājokļos tālos,
 Salido cilvēku dvēseles.
 ...Šie mirkli atnāk negaidīti un skarbi...šajā sāpju un skumju brīdī klusi mierinājuma vārdi un patiesa līdzjūtība **Vijai Ločmelei, MIĻO DĒLU** mūžības ceļā pavadot.
 Janina, Vaļa, Vija, Velta*

*Vēl bija jādzīvo,
 Vēl jāskata bija daudz dienu spožums
 Un klusās naktīs sapņiem jāļaujās.
 Vēl daudz bij ņemams, dodams, mijams,
 Bet stunda nolikta bij dvēselei, kad mieru rast. (Rainis)
 Cik nepielūdzami skarba ir šī vasaras diena, kad priedes klusi šalc atvadu vārdus, birst sāpju asaras un žēli raud sveces. Mūsu patiesa līdzjūtība **Vijai Ločmelei**, kad mīļā dēliņa **LAURA LOČMEĻA** dvēselīte dodas aizsaulē ceļos.
 Terapijas nodaļas kolektīvs*

*Cilvēks kā mirdzoša zvaigzne
 Debesu plašumos mīt.
 Ne zināt mums stundu, ne brīdi,
 Kad dziestoša lejup tā krit.*
 Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Vijai Ločmelei**, no dēla **LAURA** uz mūžu atvadoties.
 Ļuda, Ina, Aija, Iveta, Līga, Vita, Ginta

*Draugi tevi velti gaida,
 Draugu rokās ziedi vist,
 Trūkst mums tava siltā smaida;
 Pārāk agri miris prieks.
 Skumjajā brīdī esam kopā ar **Tevi, Vija, DĒLU** klusajā mūžības ceļā pavadot.
 Ruslans un Dainis ar ģimeni*

Indekss 3004
Vaduguns
 IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
 Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
 LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒKĪNU KONTS
 A.S. SEB BANKA
 Nr. LV21UNLA0024000467345,
 kods UNLALV2X
 Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
 Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstem atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850
 ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126
ZLOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
 mājaslapa: **vaduguns.lv**
Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
D.VIČUKS
Iespiests SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3001